

indbringe den konkrete sag for Justitsministeriet, vil vi se på den.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Tak for svaret, hr. justitsminister.

Jeg påstår ikke, at Ringkjøbing Amt har handlet forkert; de har handlet efter reglerne. Men det kritiske punkt er jo dette at havne i politiets kriminalregister, og vi folketingsmedlemmer er altså medskyldige. Jeg erkender for mit eget vedkommende ikke at have sørget for en anden bagatelgrænse, men det kan nok forsvares lidt med, at jeg altså ikke forestillede mig, at man havnede i politiets kriminalregister på grund af en færdselsbøde på 350 kr. Det troede jeg altså ikke.

Mit spørgsmål til justitsministeren er derfor: Kunne vi ikke, eventuelt ved en lovændring, men måske også administrativt kigge på, om det er rimeligt, at man havner i et kriminalregister, hvor man skal blive stående et vist antal år, fordi man har fået en bøde på 350 kr. for næsten hvad som helst? kr. Skulle vi ikke slanke det kriminalregister en lille smule og derved gøre det muligt, som jeg gerne vil opnå?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 95 stemmer (S, V, KF, SF, CD, RV, EL og KRF) mod 10 (DF, Mogens Andreasen (UP), Frank Dahlggaard (UP) og Thor-kild B. Fransgaard (UP)).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 28:

Forespørgsel til statsministeren og arbejdsministeren:

»Hvilke initiativer vil regeringen tage for at løse de arbejdsmiljøproblemer i form af stige arbejdstempo for rengøringsassistenter og de stramme køreplaner for buschauffører, som statsministeren i sin nytårstale fremhævede som eksempler på konsekvensen af udliciteringer?«

Af Jette Gottlieb (EL) og Søren Kolstrup (EL).
(Forespørgslen anmeldt 12/1 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 23/1 2001).

Sammen med denne sag foretoges:

6) Forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til statsministeren, arbejdsministeren og erhvervsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om sin strategi for bedre at sikre arbejdsmiljø og arbejdsglæde i forbindelse med udliciteringer fra stat, amter og kommuner?«

Af Ole Sohn (SF), Jes Lunde (SF) og Kristen Touborg (SF).

(Forespørgslen anmeldt 18/1 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 30/1 2001).

Begrundelse

Formanden:

Ordføreren for F 28, fru Jette Gottlieb.

Jette Gottlieb (EL):

Det er ganske vist efterhånden længe siden, men statsministeren påpegede i sin nytårstale, at en af konsekvenserne ved den udliciteringspolitik, som har hærget den offentlige service, i øvrigt ikke mindst i den siddende regerings levetid, har betydet en forværring af arbejdsmiljøet for bl.a. rengøringsassistenter og buschauffører. I Enhedslisten tænkte vi på det tidspunkt, at det var bedre sent end aldrig, at statsministeren var nået til den erkendelse, og vi blev vældig interesseret i at se, om der var tale om almindelige nytårsforsætter, eller om der var tale om aktuelle realiteter.

Det næste spørgsmål, der så melder sig, er, om den erkendelse vil sætte sig reelle spor i regeringens politik og ikke mindst i den politik, som bl.a. statsministerens partifæller står for i kommuner og amter. Ved at rejse en forespørgselsdebat vil vi gerne give regeringen lejlighed

til så at sige at vælge side – vælge mellem den liberale udliciteringspolitik på den ene side og samfundets og de ansattes krav på et sundt og sikkert arbejdsmiljø og et ordentligt arbejdsliv på den anden side.

Vi nærer ingen illusioner om, at regeringen vil slutte op om Enhedslistens politik, der nærmere går ud på indlicitering i stedet for udlicitering og samtidig bygger på en udvikling og dynamisering af den offentlige service til gavn for både ansatte og brugere. Men hvis statsministerens nytårstale var andet end ord, kan vi forhåbentlig i dag få vedtaget nogle konkrete beslutninger, som kan sætte en stopper for den nedslidning og udstødning fra arbejdsmarkedet, som udliciteringspolitikken har skabt så talrige eksempler på.

Formanden:

Ordføreren for F 33, hr. Ole Sohn.

Ole Sohn (SF):

SF har rejst denne forespørgsel til statsministeren, arbejdsministeren og erhvervsministeren for at få præciseret regeringens strategi for at sikre et bedre arbejdsmiljø og, som statsministeren så rigtigt sagde det, skabe en større arbejdsglæde hos ansatte i forbindelse med udlicitering i stat, amt og kommune.

Vi blev faktisk oprigtigt glade for statsministerens nytårstale, hvor han lagde utrolig meget vægt på, at vi skal have et Danmark, hvor arbejdslivet bliver bedre for os alle og ikke delt mellem dem, der har de spændende job, og dem, der har de stressede job. Der skal skabes plads og mulighed for dem, der ikke er hundrede procent effektive.

Det synes vi er et væsentligt bidrag, et væsentligt indspark i den debat, der er om udlicitering, og derfor håber vi, at vi med forespørgslen i dag kan komme et skridt videre: at vi dels kan konstatere og erkende nogle af de problemer, der har været med arbejdsmiljøet for de ansatte, som har været dem, der er kommet til at betale for udliciteringen, og at forespørgslen kan munde ud i en vedtagelse, der kan være med til at forpligte det fortsatte arbejde for at sikre, at fremtidige udliciteringer ikke sker på bekostning af arbejdsmiljøet.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Allerførst vil jeg gerne takke for, at forespørgslerne er rejst. De giver os mulighed for at drøfte noget, der er meget vigtigt, nemlig hvordan vi sikrer ordentlige arbejdsforhold fra lovgiverside og kan håbe på, også i et samarbejde med arbejdsmarkedets parter, at nå de mål, vi har sat os.

Debatten om udlicitering har indtaget en stor plads i de seneste måneders politiske arbejde og efter min mening med rette. Der er en række uheldige eksempler på udlicitering, som jeg skal komme tilbage til, og derfor har de to rejste forespørgsler ramt plet, synes jeg. De fungerer fint sammen, og jeg er glad for, at vi kan behandle dem sammen.

Som jeg sagde i min nytårstale, står det højt på regeringens dagsorden, at vi alle skal have et bedre arbejdsliv. Jeg mener også, det er naturligt, at vi nu kan sætte kræfterne ind på det. Efter den mangeårige indsats, vi har gjort med den økonomiske politik, som har fået bragt Danmark på rette spor, kan vi påtage os nye, store opgaver, og en af de helt centrale er et bedre arbejdsliv for de mennesker, der nu engang ikke har kunnet vælge sig ind eller uddanne sig ind på den hylde, hvor det udfordrende og spændende arbejde umiddelbart findes.

Et bedre arbejdsliv skal ikke være forbeholdt dem, som har det udviklende og varierende arbejde alene, og dem, som har indflydelse på, hvordan arbejdsopgaverne skal løses. Et bedre arbejdsliv skal også være for dem, som ikke naturligt har fået adgang til de spændende opgaver. Det kan være fru Jensen, som har haft 20 års arbejde som rengøringsassistent på skolen, eller for den sags skyld hr. Hansen, der under sit daglige arbejde som buschauffør i myldretidstrafikken dårligt har tid til at holde pause på grund af forsinkelser og stramme køreplaner. De uheldige eksempler, vi har set, synes jeg vi skal tage ved lære af.

Jeg synes, vi skal huske, at når vi laver politik her i Folketinget, laver vi politik for mennesker. Vi laver politik for det daglige arbejde, og jeg vil gerne i dag gøre et par ekstra bemærkninger om netop den gruppe medarbejdere i vort samfund, som måske ikke har fået tildelt de arbejdsvilkår, vi synes skal tilgodeses.

Dårlige udliciteringer, der alene handler om at spare penge og dermed sætter tempoet i vejret for de ansatte og forringer arbejdsmiljøet, har vi

set alt for mange eksempler på. Hvordan kan man tro, at folk pludselig kan løbe dobbelt så stærkt, blot fordi der står et privat firmanavn på medarbejdernes trøjer? Derfor sætter vi fokus på, at man gør det rigtige for arbejdsmiljøet ved udliciteringen, og jeg mener faktisk rent ud sagt, at i dag er der ikke andre end regeringen, regeringspartierne og de to forespørgerpartier, der i fællesskab kan magte den opgave, for nu at sige det som det er.

Men vi skal gøre det nøgternt, vi skal gøre det tænksomt, og vi skal gøre det med omsorg. Vi skal ikke starte med at sige, at det og det instrument vil vi aldrig nogen sinde bruge, men sige, at hvis det skal bruges, skal det gøres med varsomhed, tænkksomhed og omsorg. Derfor er jeg glad for, at arbejdsministeren nu har fremsat et lovforslag om udbyderansvar for arbejdsmiljøet, så vi nu stiller langt større krav i forbindelse med det værktøj og ikke bare bruger det med bind for øjnene.

Der er én ting til, som jeg også gerne vil fremhæve her i starten. Vi ved nu så meget om den gruppe arbejdsopgaver, der slider, at det er tid at handle. Vi ved nu så meget om f.eks. rengøringsassistentens ensidige nedslidende arbejde, at det er tid at tage konsekvensen af det. Vi ved nu, hvad der skal gøres, for at rengøringsassistenten ikke bliver nedslidt. Vi ved, at det har noget at gøre med det ensidige, gentagne arbejde. Vi ved, det har noget at gøre med, at man ikke får vekslende arbejdsopgaver, men vi ved også, at vi kan finde praktiske løsninger. Hvis man får mulighed for i løbet af en arbejdsuge at kombinere sit job, at have andre supplerende funktioner, der kan træde i stedet en dag eller to som afveksling fra lige præcis rengøringsfunktionen, kan det bidrage til at undgå nedslidning. Med andre ord: Vi ved, hvad der skal gøres.

Derfor vil der efter denne analyse være en række situationer, hvor udliciteringsformen ganske enkelt ikke kan anvendes, og det siger jeg meget præcist. Men det, der desværre er sket, er, at man er startet med at stille udlicitering på dagsordenen og ikke er startet med det enkelte menneske.

Med andre ord: Hvis vores målsætning fremover er at skabe en ramme for rengøringsassistenternes job, hvis jeg skal tage dem som eksempel – der er buschauffører, der er slagteriarbejdere, og der er mange, mange andre, der kan sidestilles med rengøringsassistenterne, men hvis vi tager dem som eksempel – ved vi fra Arbejdsmiljøinstituttet, at der er brug for større af-

veksling i arbejdet, og hvis vi kaster os ud i licitation, der alene tager den smalle side af arbejdet, forhindrer vi i virkeligheden os selv i at udforme en politik, der kan forhindre nedslidning i den type job.

Derfor er vi nødt til nu at diskutere meget grundigt, hvordan vi tager konsekvenserne af det, vi ved om et bedre arbejdsliv, og det gør vi altså ikke ved med bind for øjnene at fortsætte en udliciteringsstrategi i den offentlige sektor. Det gør vi ved at tage konsekvensen og sige, at vi må starte med at hjælpe parterne til at definere mere afvekslende arbejdsopgaver. Der må det hele starte, for deraf kommer et bedre arbejdsliv, deraf kommer en bedre sammenhæng i hverdagen, og deraf kommer også en langt bedre indsats for de offentligt ansattes vedkommende.

Jeg må derfor sige, at debatten er vigtig i mere end én forstand. Det er ikke bæredygtigt, når udbydere og tilbudsgivere anvender alt for kortsigtede perspektiver og sætter penge før mennesker. Det er ikke bæredygtigt, når udbydere og tilbudsgivere ubetinget satser på det billigste tilbud uden skelen til, om pris, kvalitet og arbejdsmiljø går op i en højere enhed. Det er ikke bæredygtigt, når udbydere og tilbudsgivere ignorerer, at der er helt urealistiske arbejds- og tidsplaner, der knytter sig til at styre det arbejde, man nu får sendt ud i udlicitering.

Endelig så noget meget fundamentalt: Den hidtidige debat – også fra den ene side i Folketinget – har alt for ensidigt taget udgangspunkt i, at dette udliciteringsværktøj eller udbudsværktøj for den sags skyld er svaret på, hvordan vi opnår en bedre arbejdstilrettelæggelse.

Der er mange, mange flere instrumenter, som skal tages i brug, når ressourcerne i den offentlige sektor skal fungere bedre. Blandt de instrumenter vil jeg blot nævne bedre arbejdstilrettelæggelse, bedre ledelse og samarbejde, værdibaseret ledelse, uddannelse af mellemledere, brug af ny teknologi. Det rummer alt sammen et stort potentiale, som ikke er udnyttet endnu. Bedre information og vejledning til borgerne kan bidrage til større brugertilfredshed og dermed også til større kvalitet i serviceydelse.

Jeg har med disse indledende ord blot villet understrege, hvor regeringen står. Jeg har villet lægge op til, at både arbejdsministeren og erhvervsministeren, som jo er frontløbere i regeringens samarbejde for at sikre ordentlige forhold på arbejdsmarkedet, dermed også kan følge op på de konkrete lovforslag og initiativer,

der dels er fremsat her i salen og dels vil blive fremsat.

Må jeg bare nævne to konkrete ting: Arbejdsministerens forslag om 12 belastede brancher, hvor der nu skal indføres et skærpet arbejdsmiljøtilsyn. Tilsvarende er der arbejdsministerens forslag om, at virksomheder, som dygtiggør sig, kan få et certifikat for et særligt godt arbejdsmiljø.

Endelig er der desuden erhvervsministerens arbejde med at færdiggøre de almindelige betingelser for levering af serviceydelser, som jo også vil indeholde fornuftige krav om sammenlignelighed og fornuftige krav om offentlighed i hele dette vigtige arbejde.

Endnu en gang vil jeg sige, at jeg ser frem til en god debat. Jeg mener, vi har fat i et fuldstændig afgørende tema, og jeg mener, det er afgørende både for regeringen og for de konstruktive partier, som jo har taget initiativ til forespørgslen sammen med os, at vi i dag kan sende et godt, positivt signal til det danske samfunds medarbejdere, der slider hver eneste dag, dels for at opretholde eget økonomisk værd og dels for at bidrage til det her velfærdssamfunds fremtid og sammenhængskraft.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Også jeg vil gerne starte med at takke forslagsstillerne for, at vi får den her debat i dag.

Som statsministeren nævnte i sit indlæg, har regeringen fremsat lovforslag om at stille krav til udbydere af tjenesteydelser, og det vil jeg gerne give et par ekstra ord med på vejen. Alt for ofte har vi nemlig set, at arbejdsmiljøet bliver ringere for de ansatte, når en opgave bliver udlidderet.

Som det ser ud i dag, prioriteres arbejdsmiljøet alt for sjældent, når en tjenesteydelse udbydes. Der findes ingen regler for, at udbyderne af en tjenesteydelse har et ansvar for at sikre arbejdsmiljøet.

Ved lovforslaget skal udbyderne i udbudsmaterialet forpligtes til at oplyse om særlige væsentlige arbejdsmiljøforhold.

Et eksempel på det kan være en kommune, som udbyder en service. Så skal kommunen være forpligtet til at oplyse, om der er særlige risici forbundet med arbejdet, om der er særlige risici f.eks. for løfteskader og andre relevante forhold i netop dette job.

Det kan handle om et trafikselskab for at nævne et andet eksempel, som udbyder en transportopgave, f.eks. en busrute med en fast køre-

plan. Så skal udbyderen sørge for, at der i køreplanen er taget højde for, at den vognmand, som skal udføre opgaven, har en mulighed for at efterleve arbejdsmiljøreglerne.

Regeringen har med lovforslaget villet sikre, at arbejdsgiverens ansvar for egne ansatte ikke bliver udvandet. Konsekvensen af, at udbyderen får et medansvar for arbejdsmiljøet, må nemlig ikke medføre, at der kan sås tvivl om, hvem der har hovedansvaret for de ansatte.

Det har vi sikret ved at give udbyderen et såkaldt medvirkensansvar. Man kan med andre ord sige, at der oven i arbejdsgiverens fulde ansvar lægges et ekstra ansvar, som vil pålægge udbyderen. For os er der ingen tvivl om, at det vil være til gavn for arbejdsmiljøet.

Spørgerne har også bedt om en redegørelse for, hvad regeringen har tænkt sig at gøre for at løse de arbejdsmiljøproblemer, som rengøringsassistenter og buschauffører er udsat for.

For lige at slå fast, at de to grupper har barske vilkår, vil jeg bare nævne, at buschauffører typisk dør tidligere end andre grupper på arbejdsmarkedet, at de har flere tilfælde af hjertesygdomme, lungekræft og rygsygdomme end andre, og de har et af de mest belastede job med hensyn til stress.

Rengøringsassistenterne dør også typisk tidligere end andre. De har et højt sygefravær, de er udsat for belastninger på grund af tunge løft, de er især belastet af ensidigt, gentaget arbejde, de har hudproblemer og eksem på grund af skrappe rengøringsmidler og dårligt psykisk arbejdsmiljø. Arbejdsbyrden for en rengøringsassistent svarer til, at hun skal kunne gøre 28 parcelhuse rene hver eneste dag.

Ikke mindst derfor har regeringen naturligvis igangsat en lang række initiativer, og det vil være på sin plads at nævne nogle af de væsentlige her.

Som statsministeren nævnte det, er rengøring og busdrift udpeget som to af de i alt 12 belastede brancher, hvor Arbejdstilsynet vil gennemføre et særligt tilsyn, som virksomhederne skal betale for. Af andre brancher, som er særlig belastede, kan nævnes fjerkræslagterier, svineslagterier og træ- og møbelindustrien. Og de 12 særlig belastede brancher får et økonomisk incitament til at skabe et sikkert og sundt arbejdsmiljø på den måde, at hvis de i tilstrækkelig grad formår det, opnår de certifikatet og bliver fritaget for det gebyrbelagte tilsyn.

Af initiativer, som skal forbedre buschaufførernes arbejdsmiljø, kan jeg herudover nævne

Sund bus-projektet på Arbejdsmiljøinstituttet, som er en stor, tværfaglig indsats, som skal forbedre buschaufførernes arbejdsmiljø og sundhed. Projektets idé er, at hvis der virkelig skal ske noget i forhold til buschaufførernes trivsel, arbejdsmiljø og sundhed, skal der ske noget både i forhold til organiseringen af arbejdet, livsstilen, kompetencerne og det fysiske arbejdsmiljø. Det er altså ikke nok at sætte ind på ét område eller to områder, for tingene skal hænge sammen, og der skal gøres en helhedsorienteret indsats.

I flere sammenhænge er der initiativer i gang, der handler om udarbejdelse af tjeklister om arbejdsmiljøstandarder og arbejdsmiljø, som skal bruges ved udbud af bustransport. Tjeklister og standarder fokuserer bl.a. på tilrettelæggelsen af køreplaner, og de vil kunne anvendes, når trafikskabet skal udarbejde udbudsmateriale.

Som nævnt har buschaufførerne et stressende job, og det er baggrunden for, at Arbejdstilsynet til næste år gennemfører en tilsynsindsats netop for at se på buschaufførernes psykiske arbejdsmiljø.

Endelig vil jeg nævne, at chaufførjobbet var blandt en af de 10 farlige jobgrupper, som jeg udpegede i 1999, hvor der var behov for en forstærket indsats.

Af initiativer, som skal forbedre rengøringsassistenternes arbejdsmiljø, kan jeg nævne Arbejdsmiljøinstituttets projekter. Der er projektet, vi kalder »Rengøringsassistenter i mange år«. Det er et projekt, der fokuserer på rengøringsassistenter, der har ensidigt, gentaget arbejde.

Vi har et andet projekt, vi kalder »Arbejdsdagdesign«, hvis formål er at undersøge den fysiske og mentale belastning hos rengøringsassistenter, hvis arbejdsdag er tilrettelagt på forskellig måde. Endelig er der projektet »Intervention i rengøringsarbejdet«, hvor konsekvenserne af en ændret arbejdsorganisering undersøges nærmere.

Arbejdstilsynet har også været på banen. I 1998 gennemførte tilsynet en tilsynsindsats, der fokuserede på rengøring på skoler, kontorer og dag- og døgninstitutioner. Denne indsats resulterede i 1.583 vejledninger og påbud. I de kommende år vil Arbejdstilsynet igen gennemføre en indsats på rengøringsområdet.

Endelig skal jeg nævne, at rengøringsassistenter er blevet udpeget som en af de 10 nye, særlig farlige jobgrupper, der har særlige arbejdsmiljøproblemer. Det betyder, at der vil blive fulgt op med en række nye initiativer.

De 10 nye særlige farlige jobgrupper supplerer de 10 første, som jeg som nævnt før udpegede for 2 år siden. Siden da er der blevet igangsat en lang række initiativer for at forbedre arbejdsmiljøet for jobgrupperne, og tiden er altså inde nu til at forbedre arbejdsmiljøet for de næste 10 grupper.

Disse eksempler illustrerer, at regeringen tager arbejdsmiljøproblemerne alvorligt. Regeringen prioriterer området højt. Vi skal have en arbejdsmiljøstandard på danske arbejdspladser, der betyder, at vi i årene fremover ikke udstøder arbejdskraft i det omfang, vi gør i dag. Der bliver et behov for, at vi på meget, meget bedre vis sørger for, at det forebyggende arbejde drives på en sådan måde, at vi kan fastholde arbejdskraften på arbejdsmarkedet, så vi kan videreudvikle kvalifikationer og talenter og kompetencer gennem et langt arbejdsliv.

Erhvervsministeren (Ole Stavad):

Jeg er jo i den her sammenhæng en slags udbudsminister, og det bliver i den egenskab, jeg går ind i den her debat. Jeg vil gerne sammen med statsministeren og arbejdsministeren glæde mig over, at et emne, der optager regeringen stærkt, også med de her to forespørgsler, der er rejst, beviseligt er noget, der på tilsvarende vis optager en række af Folketingets medlemmer og partier.

For vi har set for mange eksempler på, at man har hentet en økonomisk kortsigtet fordel på bekostning af medarbejdernes trivsel i forbindelse med udbud og udlicitering. Derfor skal jeg kun her ganske kort i nogle overskrifter nævne de initiativer, vi arbejder med i Erhvervsministeriet.

Folketinget vil formentlig huske, at vi i forbindelse med vedtagelse af finansloven for i år også under overskriften dk21, vores samlede erhvervsstrategi, havde en række initiativer om en servicepakke, der netop har til formål at sikre en bedre kvalitet og en bedre service for borgeren. Den skal sørge for, at borgerne får mest muligt for de skatte kroner, som vi har til rådighed, men også her må den kvalitet og de bedre muligheder, vi forhåbentlig kan stille til rådighed for borgerne, ikke ske på bekostning af medarbejderne. Det er bl.a. et af de initiativer, der ligger i servicepakken, nemlig at få fundet ud af, hvordan vi bedre kan tilrettelægge arbejdet, sikre arbejdsmiljø og ordentlige arbejdsvilkår i det hele taget. Det er så i øvrigt uafhængigt af, om opga-

ven fortsat skal udføres af det offentlige eller udføres af nogle, der er entreprenører i sagen.

Til Folketingets orientering kan jeg sige, at jeg i øjeblikket er i en dialog med KL om, hvordan vi eventuelt går ind i et samarbejde om at få disse initiativer sat i værk. Det gør vi ikke mindst med baggrund i et særdeles konstruktivt samarbejde, vi har haft med KL om det næste, jeg skal nævne, nemlig sociale klausuler, hvor vi har haft et samarbejde om at skabe en manual, der ligger på Internettet. Og hvis jeg må reklamere en anelse, så ligger den under www.socialaftaler.dk, hvor man kan gå ind og skræddersy sit konkrete udbud og ved at supplere med nogle enkelte konkrete oplysninger sikre sig et regelsæt, et udbud, der kan være med til at få taget en række sociale hensyn. Det kan være fleksjob, og det kan være personer, der har været ledige i meget langt tid, der får en mulighed for at få en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Men man må sørge for, at det sker, uden at der skal bruges en masse ressourcer ude i den enkelte kommune. Men samtidig skal man også sikre sig, at det sker inden for rammer, så man tager højde for såvel EU-regler som andre regler, så det hele foregår på en juridisk korrekt måde.

Der har vi haft et særdeles godt samarbejde med KL om at lave en sådan skabelon, og jeg er i dialog med KL om, hvorvidt vi ikke skal videreføre det samarbejde omkring en række af de initiativer, vi har liggende i servicepakken, som vi besluttede at aftale i forbindelse med dk21-initiativerne i finanslovaftalen og -vedtagelsen.

Det næste, vi arbejder med, og som jeg skal nævne, er det, vi kalder almindelige betingelser for levering af serviceydelser, altså ABS, som også statsministeren kort nævnte. Her er vi inde i en dialog i en større arbejdsgruppe med en lang række af interessenterne for at få skabt et regelsæt, der svarer til det regelsæt, vi allerede kender på byggeområdet, AB92. Og når det her kommer til at hedde ABS, er det, fordi det specielt er på serviceområdet.

Også her regner vi med, at vi kan nå en ganske bred enighed med alle de centrale aktører, så vi får en skabelon her, der kan blive brugt. Det skal ikke været noget, vi tvinger nogen til, men den kan blive brugt som et koncept, når man har udbudene. Det betyder, at de, der foretager udbudene, kan koncentrere kræfterne om de mere individuelle ting, derunder også sådan noget som at sikre, at der i forhold til den konkrete arbejdsopgave, der skal udføres, tages de nødvendige hensyn til medarbejderne og til arbejdsmil-

jøet. Vi forventer, at vi får den del, der ligger under hele forløbet med ABS, på plads her hen over sommeren.

Og endelig skal jeg nævne, at Erhvervsministeriet for kort tid siden har udgivet en rapport, vi kalder »Veje til bedre udbud«, hvor også en lang række af de konkrete aktører, der har været inde i udbudssituationer, har været involveret, og som rummer en række konkrete anbefalinger, som det er godt at få forstand af. Også her ligger der et redskab.

Derfor skal jeg så bare slutte af med at sige, at jeg håber, at de tre indlæg, som vi her fra regeringens hold har haft, dokumenterer, at regeringen er stærkt optaget af at sikre det bedst mulige arbejdsmiljø i almindelighed og ikke mindst gennem en række konkrete initiativer i forbindelse med udliciteringer.

Formanden:

Fru Jette Gottlieb som ordfører for forespørgerne vedrørende forespørgsel nr. F 28.

Forhandling

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne takke regeringen for en redegørelse, der vidner om, at regeringen er meget opmærksom på de meget store problemer, der har udviklet sig på arbejdsmiljøområdet, bl.a. som følge af udliciteringer. Men det er jo ikke en tilfældig udvikling. Da den daværende formand for Europa-Kommissionen, Jacques Delors, på et møde i København i 1993 fremlagde den såkaldte hvidbog, var det samtidig en ideologisk forklaring på udliciteringspolitikken. Han sagde bl.a.: De europæiske industrivirksomheder kan ikke overleve i konkurrencen på verdensplan med velfærdssamfundene som en lænke om ankel.

Lige siden har udliciteringer af primært offentlige serviceopgaver været et mantra for politikere i kommuner og amter og for den sags skyld også på nogle statslige områder. Det kan ikke undre, at især Venstre er gået i spidsen, men også socialdemokratiske borgmestre har redet med på bølgens, og ja, såmænd også ind i rækkerne hos SF har man set en udliciteringsmani indsnige sig. Vi behøver vel bare at nævne præsten i Vejle.

I dag står vi så med en debat om et af de problemer, der følger i kølvandet på udliciteringerne. Arbejdsmiljøet for de ansatte bliver forrin-

get; det kan der ikke sættes spørgsmålstegn ved. Bare et par eksempler:

En PLS-rapport om udlicitering af kommuner og amter fra 1997 viste, at 64 pct. af medarbejderne mener, at arbejdsforholdene er dårligere end før udliciteringen. 72 pct. mener, at arbejdstempoet er steget. Undersøgelser fra henholdsvis Det Kommunale Kartel og LO peger i samme retning. Rengøringsassistenter lige fra Aalborg til Greve, buschauffører fra HT-området til Ribe Amt, alle steder kan de forklare om højere arbejdstempo, færre pauser, ringere velfærdsforanstaltninger.

Dårligere arbejdsmiljø for de ansatte er ikke engang det eneste store problem i udliciteringen. Også brugerne lider jo i mange tilfælde under forringelser, og ansvaret for kvalitetsforringelser bliver gjort til et spørgsmål om, at politikerne og de udførende firmaer tørrer ansvaret af på hinanden.

Udliciteringerne er også et stort demokratisk problem, hvor borgernes og brugernes mulighed for indflydelse forsvinder i et kontraktforhold mellem udbyderen og et privat firma.

Udliciteringstilhængerne siger gang på gang: Jo, men vi sparer jo penge. Selv det kan man sætte spørgsmålstegn ved, når man medregner de samfundsmæssige omkostninger ved den øgede nedslidning og ved udgifterne til konsulentbistanden.

Nu vil jeg så godt understrege, at en del af baggrunden for, at man har kunnet gennemføre udliciteringerne, er jo, at den offentlige service på mange områder har udviklet sig i den forkerte retning. Den er både for dårlig, for bureaukratisk og for ineffektiv. Og jeg vil tilføje, at arbejdsmiljøproblemerne godt nok bliver større med udliciteringerne, men de, der stadig er offentligt ansatte, kan jo tale med om, bl.a. under trussel om udlicitering, at de også lider under øget arbejdstempo, stress, manglende indflydelse på arbejdet og hverdagen, osv.

Der er simpelt hen brug for et opgør med bureaukratiet i den offentlige sektor, hvis vi skal sikre den sociale service på længere sigt. I parentes bemærket skulle man måske sige, at bureaukrati selvfølgelig også er noget, man kender til i de private firmaer.

Men det er derfor Enhedslistens holdning, at kampen mod udlicitering skal kombineres med en udvikling af den offentlige sektor, hvor stikordene er øget selvforvaltning for de offentligt ansatte, jobudvikling og jobudvidelse, samarbejde mellem brugere og ansatte og ikke

mindst politikere, der tager ansvar for de politiske beslutninger og prioriteringer i stedet for at tænke som virksomhedsejere. Udliciteringen er for dovne politikere, som kaster ansvaret fra sig, og følgen er de store menneskelige konsekvenser for både ansatte og brugere.

De ansattes dårlige arbejdsmiljø er jo ikke bare et samfundsmæssigt problem. Det er først og fremmest et meget mærkbart problem for de mennesker, hvad enten det er rengøringsassistenter, buschauffører eller andre, der daglig har ondt i kroppen på grund af nedslidning, ondt i maven på grund af stress og går utilfredse hjem fra arbejdet, fordi de ikke har tid til at lave et stykke kvalitetsarbejde.

Lad os tage et skridt på vejen mod mere menneskelighed i den offentlige service. Med de ord vil jeg fremsætte følgende forslag til vedtagelse på vegne af Enhedslisten, SF, Socialdemokratiet og De Radikale:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget anerkender de tiltag, regeringen allerede har taget for at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø for de ansatte i forbindelse med udliciteringer, opfordres regeringen til at igangsætte initiativer, der kan sikre et godt arbejdsmiljø for ansatte på de områder, som traditionelt har hørt under den offentlige service, men som i de senere år har været mål for udliciteringspolitikken.

Det kan f.eks. være:

- Opsamling af viden og analyse om arbejdsmiljøforhold i forbindelse med offentlige omstillings- og udbudsprocesser inden for de offentlige serviceområder, herunder ved udlicitering.
- En vurdering af konsekvenserne ved de eksisterende og kommende aktiviteter/initiativer, som regulerer området for udbud og udlicitering. Der lægges vægt på at udvikle inddragelsen af medarbejderne ved omlægning af de offentlige driftformer, således at medarbejderne er sikret reel indflydelse på planlægningen og gennemførelsen af ændringer i arbejdet og driftsformen.
- Initiativer, som styrker den offentlige sektors arbejdsmiljøkompetence, både hvad angår ledelse og medarbejdere.
- Opfølgning af handlingsplanen for EGA (Ensidigt Gentaget Arbejde).

- Opfølgning af den vedtagne indsats med udviklingen i arbejdsmiljøforhold og sygefravær.
- Opsamling af erfaringer med udvikling af arbejdets organisering baseret på større kompetence til medarbejderne, herunder selvstyrende grupper, jobudvikling samt gennemførelse af forsøg med udvikling af arbejdets organisering og driftsformer, som sigter på skabelse af et godt arbejdsliv.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 80).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Hr. Ole Sohn som ordfører for forespørgerne vedrørende forespørgsel nr. F 33.

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne indledningsvis takke regeringen – og herunder primært selvfølgelig statsministeren, arbejdsministeren og erhvervsministeren – for, synes jeg, særdeles konstruktive og fremadrettede besvarelser, som vidner om, at det ikke bare er en nytårstale. Man kan komme med gode ord om, hvad man gerne vil, men man har faktisk også været indstillet på at sætte handling bag en række af kravene.

Og i den forbindelse vil jeg da ikke undlade at gøre opmærksom på, at SF har været, er og vil vedblive med at være inspirator for regeringen på arbejdsmiljøområdet, og som følge deraf er vi selvfølgelig også med bag den arbejdsmiljøpolitik, som er fremlagt og er under behandling her i Tinget.

Jeg synes, at når man diskuterer spørgsmål om udlicitering og arbejdsmiljø, har der ofte været en tendens til, at man får en debat for eller imod udlicitering. Og det giver meget ofte den konsekvens, at man får mudderkastning, grøftegravning, hvor man kan komme med det mest horrible eksempel på udlicitering, og de eksempler er der mange af. Der har været nævnt nogle af dem allerede nu, og flere vil blive nævnt senere under debatten.

Men omvendt kan tilhængere af udliciteringen også komme med mange graverende eksempler på elendig offentlig ledelse og elendige forhold for offentligt ansatte. Derfor er debatten for eller imod udlicitering ikke særlig konstruktiv, så jeg er meget enig med statsministeren, når statsministeren gør gældende, at det, der er det afgørende, er, at man stiller krav, ikke alene når

der er tale om udlicitering, men også stiller krav til, hvordan den offentlige ledelse skal være.

Her synes jeg, man kommer ind på noget af det meget centrale, for vi har jo nu erfaringer fra flere års udliciteringsræs. Vi kender alle eksemplerne med rengøringsassistenterne, med buschaufførerne, som bliver trukket meget frem, og det gør de naturligvis, fordi det er de områder, som først er blevet udliciteret. Men vi ved også, hvad konsekvensen er: Ud over at arbejdsmiljøet er blevet elendigt for de ansatte, er hospitalerne, plejehjemmene og skolerne blevet mere og mere grisede. Det er simpelt hen ikke en rimelig måde, vi forvalter de midler på, vi har i samfundet, hverken over for brugerne eller over for medarbejderne.

Omvendt er der også behov for, når vi diskuterer hele spørgsmålet om arbejdsmiljø, også det psykiske arbejdsmiljø, at man også ser på det offentlige. Forleden havde Rapporten på DR-TV en redegørelse omkring hjemmehjælperne, hvor man fik et indblik i, hvordan hjemmehjælpen blev organiseret i Københavns Kommune, og det er bestemt ikke anbefalelsesværdigt.

Jeg siger det ikke, fordi man skal bruge det som et argument for, at så må det udliciteres, men netop for at sige: Jamen her er det også vigtigt og afgørende, at man sætter ind for at forbedre organiseringen af de offentligt ansattes arbejdsvilkår, sådan at man kan forbedre arbejdsmiljøet også for dem, som er ansat i det offentlige. Det er afgørende, at vi også får taget hul på den debat.

Når man begynder at stille konstruktive krav i forbindelse med udlicitering, får man jo også sat meget mere fokus på, hvilken måde man får opgaverne udført på. For hvis man skal stille krav i forbindelse med udbud, som der nu ligger forslag i Tinget om, kommer man jo netop til at diskutere: Jamen er det rimeligt, når vi eksempelvis har lavet en arbejdspladsvurdering for en offentlig arbejdsplads, at den så ikke skal følge med, når det udliciteres? Eller skal man ved en privat ansættelse kunne arbejde endnu hårdere og i et værre arbejdsmiljø eller under værre arbejdsbetingelser?

Så bliver det en politisk debat, hvor politikere må stå til ansvar for handlingerne. Dermed har borgerne også fået mulighed for at få indflydelse på, hvordan et efterfølgende byråd, Folkeeting skal sammensættes. Og her får vi netop den meget konstruktive debat om, hvordan vi reelt får forbedret arbejdsmiljøet via konkrete handlinger, hvor vi sætter ind med at få lovgivning til

at styrke arbejdsmiljøet, specielt i forbindelse med udliciteringer, hvor det stort set har været fraværende, men også inden for den offentlige omsorg.

Til sidst vil jeg sige: Der er ét kerneproblem mere, som vi ikke har taget fat på, og som jeg også mener spiller ind. Det er, at vi har brugt meget tid på at diskutere også ved udlicitering: Hvordan kan den ting gøres bedre, hvor meget tid kan man sætte af til det?

Det, vi har glemt i debatten, er, at al offentlig service, om det er drevet af det offentlige selv eller udliciteret, oftest drejer sig om mennesker. Vi har haft for lidt fokus på tiden til omsorg. Og spørgsmålet er, om det ikke er mere gavnligt for samfundet, at vi har rengøringsassistenter, som ikke skal lave 28 parcellhuse rene om dagen, men måske kun 14, og at vi så ansætter det dobbelte antal og halverer eller minimerer arbejdsløshedskøen. For det er jo samfundets ressourcer, vi bruger, uanset hvordan vi vender og drejer det.

Så derfor har vi nogle muligheder også for at sætte vægt og handling bag kravet om at få mere tid til omsorg og dermed også få flere hænder i arbejde med de offentlige serviceopgaver.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Ja, jeg får jo senere lejlighed til at gå dybere ind i debatten, men jeg vil gerne kvittere for det forslag til vedtagelse, der er fremsat, og som efter vores – det er Venstres, De Konservatives, Kristeligt Folkepartis og CD's – opfattelse indeholder mange gode tiltag, som det kan være nødvendigt at iværksætte for at sikre et bedre arbejdsmiljø.

Det, der imidlertid er helt centralt, er jo, at vi skal have for øje, at vi skal skabe et bedre arbejdsmiljø ikke bare for de medarbejdere, der har været offentligt ansatte, og hvor arbejdet nu udbydes, men jo også for dem, der fortsat skal være ansat i den offentlige sektor.

Og på den baggrund vil jeg på de fire partiers vegne gerne fremsætte følgende, lidt forandrede:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at igangsætte initiativer, der kan sikre et godt arbejdsmiljø for ansatte på offentlige serviceområder,

hvad enten arbejdet udføres i internt eller eksternt regi. Det kan for eksempel være:

- Opsamling af viden og analyse om arbejdsmiljøforhold i forbindelse med offentlig omstilling til udbudsprocesser inden for de offentlige serviceområder, herunder ved udlicitering.
- En vurdering af konsekvenserne ved de eksisterende og kommende aktiviteter/initiativer, som regulerer området for udbud og udlicitering. Der lægges vægt på at udvikle inddragelsen af medarbejderne ved omlægning af de offentlige driftsformer, således at medarbejderne er sikret reel indflydelse på planlægningen og gennemførelsen af ændringer i arbejdet og driftsformen.
- Initiativer, som styrker den offentlige sektors arbejdsmiljøkompetence, både hvad angår ledelse og medarbejdere.
- Opfølgning af handlingsplanen for EGA (Ensidigt Gentaget Arbejde).
- Opfølgning af den vedtagne indsats med udviklingen i arbejdsmiljøforhold og sygefravær.
- Opsamling af erfaringer med udvikling af arbejdets organisering baseret på større kompetence til medarbejderne, herunder selvstyrende grupper, jobudvikling samt gennemførelse af forsøg med udvikling af arbejdets organisering og driftsformer, som sigter på skabelse af et godt arbejdsliv.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 81).

Formanden:

Jeg må konstatere, at det er en ny fremgangsmåde for fremsættelse af forslag til vedtagelse. For så vidt jeg kan lytte mig frem til, er det i store træk en gentagelse af det nyligt fremsatte forslag til vedtagelse.

Det er for så vidt ikke i strid med reglerne, men jeg vil dog foretrække at få et selvstændigt papir på det nye forslag til vedtagelse. Så skal jeg senere læse forslaget op.

Så tror jeg, at vi kan gå i gang med ordfører-rækken.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne takke forslagsstillerne for initiativet til dagens debat. Og jeg vil også gerne takke de tre ministre, som alle i deres indlæg gav udtryk for, at regeringen er stærkt optaget af at sikre lønmodtagerne gode vilkår, når og hvis der udliciteres.

Det er også Socialdemokratiets holdning, at man ikke skal konkurrere på dårlige løn- og arbejdsforhold samt dårligt arbejdsmiljø. Derfor er vi også meget tilfredse med den nye incitamentspakke, hvori der bl.a. er elementer af udbyderansvar og muligheder for at få et endnu bedre arbejdsmiljø, og også med det forslag, som erhvervsministeren talte om, forslaget omkring ABS – almindelige betingelser for levering af serviceydelser.

Vi mener også, at vores vision om et rummeligt arbejdsmarked kan lykkes med de initiativer, som regeringen har taget. Her er det bl.a. vigtigt at sige noget om servicejob og fleksjob. De er jo med til at give tryghed og arbejdsglæde. Hvis uheldet har været ude og man er kommet til skade på sit arbejde, er det meget vigtigt at vide, at man kan komme tilbage til arbejdsmarkedet, selv om arbejdsevnen måske ikke er hundrede procent.

Vi er ikke modstandere af at udlicitere, men tager afstand, når redskabet udelukkende bruges som et instrument til at skabe utryghed og et opskruet tempo med nedslidning til følge, som koster samfundet milliarder af kroner efterfølgende, bare for at opnå et kortsigtet sparemål.

Vi tager også afstand fra, at især partiet Venstre angiver, at man kan spare op imod 26 mia. kr. ved at udlicitere offentlige opgaver.

Derfor støtter vi det forslag til vedtagelse, som de fire partier har fremsat. For det er meget vigtigt, at vi følger den udvikling, der har været i gang inden for de senere år med henblik på at opsamle viden og information om, hvad der sker, når man udliciterer. Derfor er der fuld opbakning til det forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det havde unægtelig været formålstjenligt, hvis de fire partier, der står bag det første forslag til vedtagelse, havde orienteret de andre partier om indholdet. Det viser sig nu, at vi er næsten enige om formuleringen. Og jeg er overbevist om, at vi kunne være blevet fuldstændig enige om formuleringen, hvis vi havde haft en drøftelse på forhånd. Det beklager jeg meget at vi ikke har haft.

Jeg har to spørgsmål til hr. Bjarne Laustsen. Det ene spørgsmål er: Er hr. Bjarne Laustsen enig med den fuldstændige, totalt ideologiske afvisning af udlicitering, som fru Jette Gottlieb præsenterede her fra talerstolen for et øjeblik siden? Det synes jeg da er meget interessant at få at vide. For nu forstår jeg, at der er meget stor

enighed mellem den gruppe af partier her. Er der også enighed omkring det her?

Det andet spørgsmål til hr. Bjarne Laustsen relaterer sig til statsministerens udtalelse om, at det kun er de partier, der kan gøre noget ved det her: Vil hr. Bjarne Laustsen erkende, at nogle af de initiativer, der blev nævnt i ministrenes redegørelse, stammer fra vores forlig om satsreguleringspuljen for 2001?

(Kort bemærkning).

Thorkild B. Fransgaard (UP):

Jeg har et enkelt spørgsmål til hr. Bjarne Laustsen. Hr. Bjarne Laustsen refererede til alt, hvad der var gjort for arbejdsmiljøet, og hvad der skal gøres. Hr. Bjarne Laustsen kom også ind på arbejdsglæde, for det går forespørgslen også på: Hvad skal vi gøre for at sikre arbejdsglæden? Men det var, ligesom hr. Bjarne Laustsen smøg uden om. Jeg vil gerne høre, om han har noget konkret bud på, hvad man skal gøre for at højne arbejdsglæden.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne spørge hr. Bjarne Laustsen, om han kan bekræfte, at alle de arbejdsmiljøinitiativer, som er nævnt her fra talerstolen i dag, og som hr. Knud Erik Kirkegaard bekræftede er kommet frem under satspuljeforhandlingerne, er kommet ind i forhandlingerne på initiativ af et af de fire partier bag forslaget til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Til hr. Knud Erik Kirkegaard: Hvis man havde hørt en lille bitte smule efter, hvad jeg sagde i min indledning, fremgik det jo klart og tydeligt, at vi ikke har noget imod udlicitering. Vi mener bare, at man skal bruge redskabet klogt, og det har i en lang række udliciteringer ikke været tilfældet. Jeg har gjort nogle bemærkninger om, at det er meget vigtigt at sikre lønmodtagerne nogle ordentlige vilkår, hvis man udliciterer. Det er jo klart, at både landets regler, som vi har her, og EU's udbudsregler osv. skal overholdes.

Så kan jeg bekræfte den del af det, der drejer sig om satspuljen vedrørende f.eks. forbedring af fleksjobbene og en ny førtidspensionsaftale, det, som jeg henviste til i forbindelse med det rummelige arbejdsmarked; der har vi aftaler bl.a. også med Det Konservative Folkeparti.

Dernæst var hr. Thorkild Fransgaard inde på spørgsmålet om, hvordan vi forbedrer arbejds-

glæden. Der har vi masser af synspunkter til det, og det har vi jo også angivet ved at sige, at hvis man får et bedre arbejdsmiljø, hvis man undgår nedslidning, er det med til at fremme arbejdsglæden. Det at man, når uheldet har været ude – som jeg gav udtryk for – kan vende tilbage, selv om man ikke er hundrede procent arbejdsdygtig, må bestemt også være med til at give tryk og arbejdsglæde.

Jeg kan også bekræfte hr. Ole Sohns forespørgsel om, at de initiativer, der er kommet på arbejdsmiljøområdet, i høj grad er kommet fra de fire partier, der står bag ved det vedtagelsesforslag.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Statsministeren sagde tydeligt i sit indlæg, at de her tiltag på arbejdsmiljøområdet skulle foretages med partier til venstre for midten. Det blev jeg lidt skuffet over.

Nu stiller vi jo store krav til den socialdemokratiske ordførers baggrundsviden, for jeg vil gerne høre hr. Bjarne Laustsen, om han kan sige, hvilke arbejdsmiljøtiltag Kristeligt Folkeparti har stemt imod. Og så vil jeg også spørge, om de dårlige udliciteringstiltag, der er foretaget, hvor der ikke er taget hensyn til arbejdsmiljøet, er foretaget specielt i borgerligt ledede kommuner eller i socialdemokratisk ledede kommuner.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg vil gerne kvittere for hr. Bjarne Laustsens udtalelse om sin holdning til begrebet udlicitering. Jeg forstod det på den måde, at Socialdemokratiet ikke havde noget imod udliciteringer, blot de blev gennemført klogt. Jeg kan hertil sige: Det er vi i Det Konservative Folkeparti fuldstændig enige i. Det er det ene.

Det andet er så de initiativer, som kommer fra satspuljereguleringsforhandlingerne, og hvor man nu forsøger at skabe det indtryk, at alt det, der er om arbejdsmiljøet, er fremsat af et af de fire partier, som står bag det første forslag til vedtagelse. Kan hr. Bjarne Laustsen bekræfte, at der er initiativer omkring arbejdsmiljøet fra satspuljeforliget, som ikke er fremsat af nogen af de fire partier?

(Kort bemærkning).

Thorkild B. Fransgaard (UP):

Hr. Bjarne Laustsen nævnte miljøet og nedslidning som et vigtigt element til, at man ikke har så stor en arbejdsglæde.

Jeg synes, hr. Bjarne Laustsen har glemt det allervigtigste, i hvert fald noget, der er lige så vigtigt som de to førnævnte ting, nemlig at de, der arbejder fra morgen til aften, føler, at de får noget ud af at gå på arbejde.

Jeg håber, hr. Bjarne Laustsen er enig med mig i det, og derfor vil jeg fremsætte følgende forslag til vedtagelse, for at medarbejderne virkelig kan komme til at føle, at de får noget for deres arbejde, og for at sikre en større arbejdsglæde:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget erkender, at en vigtig forudsætning for, at medarbejderen føler arbejdsglæde, er, at medarbejderen bliver belønnet for sin indsats.

Folketinget opfordrer derfor regeringen til hurtigst muligt at fremsætte de nødvendige lovforslag, som sikrer en betydelig nedsættelse af skatten på arbejdsindkomst for alle indkomstgrupper.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 82).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Hr. Ole M. Nielsen spørger med hensyn til arbejdsmiljø om, hvordan vores syn er på Kristeligt Folkeparti i forbindelse med spørgsmål omkring arbejdsmiljø, og der kan jeg bekræfte – og det vil jeg gerne kvittere for – de positive meldinger, der kom ved førstebehandlingen af den nye arbejdsmiljølov, de justeringer, der ligger deri, at Kristeligt Folkeparti og hr. Ole M. Nielsen tilkendegav, at man ville stemme for.

Det kvitterer vi meget for, og det betyder jo bare, at man, når der er nogle fremskridt og man så også er konstruktiv, også kan være med til at få indflydelse på tingene.

Dernæst er det sådan, at i spørgsmålet om, hvorvidt det er socialdemokratiske eller Venstrekommuner, der udliciterer, er det sådan, at det er der ikke den store forskel på. Men det, der er vigtigt at sige, er, at i masser af de tilfælde, hvor

man har udliciteret, er det gået galt; der har lønmodtagerne fået dårligere arbejdsforhold. Det er jo det, vi gerne vil forsøge at rette op på.

Hr. Knud Erik Kirkegaard vil jeg gerne have lov at stille et modspørgsmål til, for hvis nu vilkårene er nøjagtig de samme, kan Det Konservative Folkeparti så også spare 26 mia. kr., som Venstre påstår man kan?

Så vil jeg gerne sige, at jeg ikke husker alle detaljerne i satspuljeaftalerne, men jeg tror, hr. Knud Erik Kirkegaard har meget ret i, at vi også har aftalt penge til nogle arbejdsmiljøforanstaltninger i forbindelse med satspuljen.

Til hr. Fransgaard, der fremstiller det sådan, at danskerne ikke er glade for at gå på arbejde, vil jeg sige, at de danske lønmodtagere er de mest arbejdssomme folk i verden, dem, der arbejder mest i tid, når man både kigger på mænd og kvinder, så der er bestemt også arbejdsglæde i Danmark.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Kan hr. Bjarne Laustsen bekræfte, at der er en vis logik i statsministerens udtalelse indledningsvis, hvor statsministeren gjorde opmærksom på, at arbejdsmiljølovgivningen må tage sit udgangspunkt i de partier, der står bag forslaget til vedtagelse, i og med at det er sjældent, at man ser Det Konservative Folkeparti som initiativtager eller støtte til den konkrete arbejdsmiljølovgivning, som har været til behandling her i Tinget?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg skal sige til hr. Bjarne Laustsen omkring spareprovenu ved udliciteringer, at vi ikke i Det Konservative Folkeparti har gjort nogle udregninger over, hvor stort et beløb der kan være tale om. Disse regnestykker har vi simpelt hen ikke udført.

Men så vil jeg godt lige vende tilbage til det, der ligesom ligger i luften, at der er nogle partier her i Folketinget, der er gode, og så er der nogle, der er onde.

Jeg vil godt spørge til et enkelt punkt i forslaget til vedtagelse, nemlig det om det ensidige, gentagne arbejde. Kan hr. Bjarne Laustsen bekræfte, at startskuddet til indsatsen mod det ensidige, gentagne arbejde kom i form af et forslag til vedtagelse her i Folketingssalen, dengang det en dagsorden, af den daværende rege-

ring og så SF, og at Socialdemokratiet stemte imod?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg kan til fulde bekræfte hr. Ole Sohns bemærkninger om, at de konstruktive ideer kommer fra de fire partier, som har fremsat et forslag til vedtagelse, som også statsministeren var inde på det.

Jeg forstår ikke helt hr. Knud Erik Kirkegaards bemærkninger. Hvis man ikke i Det Konservative Folkeparti har gjort op med sig selv, om der er en gevinst ved at udlicitere, så kunne spørgsmålet yderligere være: Hvorfor vil man så i det hele taget udlicitere? Kunne man så ikke lige så godt lade det være på offentlige hænder i stedet for det andet? Er det så bare ideologi, som en tidligere statsminister sagde var noget bras?

Jeg vil også gerne sige med hensyn til Det Konservative Folkepartis synspunkter vedrørende arbejdsmiljø, at jeg husker et tidspunkt, hvor Det Konservative Folkeparti var i regering, og hvor man fremsatte forslag om nogle erhvervszoner – det var åbenbart det nye dyr i åbenbaringen – men der skulle arbejdsmiljøloven så ikke gælde, ferieloven skulle ikke gælde osv.; det var de konstruktive ideer, som Det Konservative Folkeparti kunne svinge sig op til.

Jeg kan ikke på stående fod huske mit partis stillingtagen til de spørgsmål omkring EGA, som hr. Knud Erik Kirkegaard nævner.

Formanden:

Så er det hr. Lars Løkke Rasmussen som ordfører.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg vil gerne starte med at komplimentere SF og Enhedslisten for at rejse denne forespørgselsdebat, som er væsentlig, ikke mindst i lyset af statsministerens nytårstale, hvor statsministeren bl.a. sagde: »Vi skal have et Danmark, hvor vores arbejdsliv bliver bedre for os alle.« Og så blev der ellers skudt direkte på de brancher, som har påtaget sig at løfte en række serviceopgaver for den offentlige sektor: busområdet, rengøringsområdet m.v.

Siden har vi så gået og ventet på, at regeringen trak i arbejdstøjet. Statsministeren brugte selv vendingen her i dag – og jeg citerer efter hukkommelsen – at temaet har haft en stor plads i det politiske arbejde. Det er jo lidt et spørgsmål om, hvordan man definerer det politiske arbej-

de. Det har fyldt meget i den politiske debat, men der har i hvert fald ikke indtil dato været nogen stort parathed fra regeringens side til at flytte debatten ned i Folketingssalen. Det virker, som om det har været regeringens fornemste opgave at forsøge at hænge mit parti, Venstre, ud som ivrige pengejægere, der blindt udbyder opgaver bare for at høste økonomiske fortjenester.

Anderledes kan man i hvert fald ikke fortolke det, når regeringen den 2. februar vendte sig imod det beslutningsforslag, som Venstre og Det Konservative Folkeparti fremsatte om udbudspolitik i kommunerne og amtskommunerne, og som jo i al væsentlighed havde det samme sigte i forhold til de udbudte områder, som jeg forstår også er forespørgernes sigte, nemlig at sikre, at man, når man udbyder opgaver, gør det på en begavet måde.

Det var baggrunden for, vi fremsatte et forslag om, at kommuner og amter skulle forpligtes på at lave en udbudspolitik, der beskrev kravspecifikationer, betingelser ved udbud, eget bud, kvalitetsopfølgning, medarbejderindflydelse og personalets retsstilling, sociale klausuler m.v.

Derfor havde vi selvfølgelig også en forventning om, at regeringen på det tidspunkt bakkede varmt op omkring det forslag. Det var ikke desto mindre ikke tilfældet, og jeg kunne ikke tolke det anderledes, end at det er, fordi man vil reservere det til en anden debat, som ikke skal finde sted her i Folketingssalen, men ude i medierne.

Så skal jeg selvfølgelig kvittere for arbejdsministerens forslag, L 172, som har været til første behandling i salen, og som indeholdt det her element omkring udbudsansvar, og mit eget parti har jo også ved den lejlighed tilkendegivet principiel støtte til de overvejelser, der ligger bag det forslag. Vi har gjort nogle ophævelser – det ser vi på under det konkrete udvalgsarbejde – omkring de administrative bøder, men selve sigtet at tydeliggøre, at man også har et ansvar, selv om man ikke udfører opgaven selv, er vi selvfølgelig enige i.

Der kan kun, som jeg ser verden, være to grunde til, at det ikke er lykkedes at formå regeringen til at støtte vores forslag om udbudspolitik, selv om sigtet ellers var det, jeg har refereret. Den ene kunne jo være, at man er imod udbud som sådan. Den andet kunne være, at man gerne vil forsøge at gøre Venstre til syndebuk i debatten om dette emne.

For at sige noget om det første først er der vel ingen grund til at tro, at regeringen ikke vil ud-

byde opgaver. I den seneste budgetredegørelse er der et stort kapitel med overskriften »Bestillermodellen«, som ikke handler om andet end at lovprise det store potentiale, der kunne ligge i at indføre en entreprenørmodel: et andet ord for udbud.

Tilbage må man derfor stå med fornemmelsen af, at når man gerne vil lave denne kunstige konflikt, som statsministeren også lagde op til her i dag, er det, fordi man gerne vil reservere denne debat til valgkamp, fordi man tror, der er stemmer i det, fordi man tror, man kan have held med at sælge et skræmmebillede af, at vi er nogle partier, som vil piske medarbejdere med blodigler.

Sådan forholder det sig ikke, og det er selvfølgelig også baggrunden for det forslag til vedtagelse, som jeg har fremsat, og som vi formelt vender tilbage til, som jo sådan set understreger, at vi er enige i sigtet om at sikre et godt arbejdsmiljø, men det er altså en anden debat end en debat om, hvorvidt opgaverne skal løses af det offentlige selv eller i eksternt regi.

Det er vel også vigtigt, at de mennesker, der er ansat og skal fortsætte med at være ansat i den offentlige sektor, har et godt arbejdsmiljø.

Hvis man ser på de seneste undersøgelser, kan man jo konstatere, at de brancher, der overhovedet har de største arbejdsmiljøproblemer herhjemme, bl.a. er social- og sundhedssektoren, som jo om noget er kendetegnet ved at være en sektor, hvor arbejdet udføres i offentligt regi.

Så der er altså ikke belæg for påstanden om, at det pr. automatik, bare fordi opgaven udføres privat, går ud over arbejdsmiljøet. Det er for vigtigt et emne, for vigtig en problemstilling i mange menneskers hverdag, uanset om de får deres løncheck fra det offentlige eller det private, til at man på den måde kan slå politisk plat på det.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne kvittere for hr. Lars Løkke Rasmussens indlæg. Det vidner om, at Venstre også på dette punkt er i gang med en forvandlingsproces, som generelt er på alle de politiske områder, hvor man afskriver sig sine principprogrammer og ændrer politik punkt for punkt for netop at være klar til den valgkamp, som kommer.

Dog vil jeg sige til hr. Lars Løkke Rasmussen, at når han siger, at der ikke har været diskuteret arbejdsmiljø i den her samling, og at der ikke har været taget fat med arbejdstøjet på, vidner det om, at hr. Lars Løkke Rasmussen ikke kom-

mer jævnlige i Folketinget, for vi har faktisk diskuteret lovforslag i december og hele foråret. Det har faktisk været hovedbestanddelen af arbejdet inden for Arbejdsministeriets område.

Jeg synes også, der er en væsentlig forskel – og jeg håber da, at det er noget, der kan udmønte sig i konkret handling – på det, hr. Lars Løkke Rasmussen har sagt, når han har kommenteret statsministerens nytårstale i tv-debatter umiddelbart efter, altså i januar måned, og så den her mere runde profil, han nu forsøger at skabe.

Men jeg glæder mig til at se, om der kommer handling bag det. Det kan vi jo se, når det viser sig, om Venstre vil stemme for de konkrete arbejdsmiljølovgivningsforslag, der ligger til behandling i salen.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg har tre spørgsmål til hr. Lars Løkke Rasmussen.

I slutningen af 1980'erne er det da korrekt, at Venstre, som var i regering på det tidspunkt, var med til at stoppe arbejdsmiljøovervågningen og fjerne den? Det er den, vi er i gang med at genoprette nu.

Dernæst vil jeg gerne spørge efter samme parolle: Hvad vil Venstre egentlig? Når man har været oppe og sige, at man kan støtte hovedparten af det forslag til vedtagelse, som foreligger, er det så slet ikke gået op for Venstre, at der faktisk allerede i dag ligger lovforslag i Folketingssalen med elementer, som indgår i det forslag til vedtagelse, som de fire partier har fremsat? Det må så forpligte Venstre og Venstres næstformand til at stemme for de arbejdsmiljøforslag, der ligger.

Men inden hr. Lars Løkke Rasmussen når at svare, er jeg nødt til også at minde om, at det, vi har set fra partiet Venstre i indværende samling, jo har været det stik modsatte. Det har jo været, at arbejdsmiljøregler skulle gælde i mindre omfang for bl.a. distance- og hjemmearbejdspladser, og bl.a. har man også fremsat forslag om, at BST ikke skal være obligatorisk, men være en slags frivillig ordning.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil da også sige, at man måske kunne blive benøvet over Venstres kommentar om, at den offentlige sektor er det område, der har de største arbejdsmiljøproblemer. Der er meget rigtigt i, at

social- og sundhedssektoren er et af de områder, der har meget store arbejdsmiljøproblemer, men hvad er så baggrunden for, at Venstre stemte imod, at man skulle udvide Bedriftssundheds-tjenesten til at omfatte lige præcis de områder? Hvad er baggrunden for, at man netop, da det kom til det konkrete, overhovedet ikke ville være med til nogen af de ting? Det ville jeg da gerne have et svar på.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Sohn, at der bestemt ikke er tale om nogen rundere profil – muligvis rund, men dog mindre rund end ved årsskiftet, det kan jeg eftergive for mig selv personligt – det er der overhovedet ikke tale om.

Når jeg forsøgte at analysere regeringens motiver til bl.a. at holde en nytårstale, som den gjorde, hænger det jo sammen med, at hvis man har denne her særlige bekymring for, at der sker noget ekstraordinært på arbejdsmiljøfronten, i og med at en opgave flyttes fra at være offentligt finansieret og offentligt udført til at være offentligt finansieret, men privat udført, så skulle man jo have bakket op omkring det forslag, som har været til debat her i Folketingssalen – det var den 2. februar – hvor vi præcis satte fokus på det område og sagde: Vi er enige i, at man skal udbyde opgaverne på en begavet måde, og at man ikke bare skal gå på blind pengejagt.

Når statsministeren her i dag retorisk spurgte: Hvordan kan man forestille sig, at man kan få det hele for den halve pris, bare fordi der står et privat firmanavn på trøjen, så er det jo et spørgsmål, der skal rettes til den socialdemokratiske borgmester i Aalborg. Det er jo præcis dér, vi sagde, at vi gerne vil være med til at betrygge os alle på, at der er et særligt ansvar knyttet til, at man lægger opgaven ud, ved at man skal formulere en udbudspolitik.

Det er sådan set det principielle i denne debat i dag, ikke om man skal ibrugtage det ene eller det andet værktøj, og om bedriftssundheds-tjenesten skal være obligatorisk eller ej. Det principielle er: Er der en særlig arbejdsmiljøvinkel knyttet til, at opgaverne flyttes ud i eksternt regi? Dér er vores konklusion altså, at der er præcis den samme grund til at have bevågenhed i forhold til medarbejdere, der er ansat privat, men løser offentlige opgaver, som der er i forhold til medarbejdere, der er ansat i den offentlige sektor.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg kunne godt tænke mig at runde den blødere profil en enkelt gang, for vi har læst, at Venstres politiske ordfører, fru Ulla Tørnæs, i Berlingske Tidende forleden dag har udstedt en garanti mod fyringer i den offentlige sektor; det var simpelt hen imod Venstres politik, at sådan noget skulle forekomme.

Så er det, man kan spørge sig selv, hvorfor Venstre overhovedet er interesseret i en debat om udlicitering, for hvis en udlicitering fører med sig, at man kan få leveret den samme vare ved hjælp af færre ansatte, men Venstre samtidig har udstedt en garanti mod, at man skal have færre ansatte, hvad er det så man skal udlicitere? Hvis man skal have private til at udføre arbejdet, men samtidig ikke må skille sig af med offentligt ansatte, så bliver det jo bare til den dobbelte pris.

Altså hvad er det egentlig, Venstre mener med udlicitering? Hvorfor er det egentlig, at Venstre er interesseret i det her område, når der nu er udstedt sådan en garanti? Er det en garanti, som Venstres ordfører i dag kan bakke op om?

(Kort bemærkning).

Henrik Sass Larsen (S):

Nu står Venstres ordfører her og ømmer sig lidt over, at de bliver beskyldt for at være pengejægere; det er uretfærdigt, at man har sat sådan et billede op af dem i spørgsmålet om udlicitering og andet.

Jeg konstaterer bare, at f.eks. Venstres politiske ordfører, fru Ulla Tørnæs, på et tidspunkt sagde, at der skulle slet ikke ske nogen besparelser i den offentlige sektor, når Venstre kom til, for den måde, man ville klare det på, var, og jeg citerer fra Ekstra Bladet: »Vi mener, vi kan frigøre tocifrede milliardbeløb ved at sende forskellige opgaver i udlicitering.«

Senere hen kom Venstres formand, hr. Anders Fogh Rasmussen, og sagde, at man kunne hente 30-40 mia. kr. hjem, og han pegede på Udliciteringsrådets rapport og alt muligt andet.

Lige pludselig fik vi så en lang debat omkring det, hvor det er sådan lidt uklart – jeg ved ikke, om det er rundt og blødt, men det er da i hvert fald uklart – hvor meget der egentlig i dag skal spares ved de her ting. Det ville da være meget rart at vide, om det er nul, om det er midt mellem, eller om det stadig væk er de der 26 mia. kr., som Venstre snakker om. Det må man da

kunne få et klart svar på fra Venstres næstformand.

Og så spørger Venstres næstformand her, hr. Lars Løkke Rasmussen, om der er en saglig grund til, at der lige præcis skulle være et problem, når opgaverne bliver sendt i udlicitering, og jeg skal prøve at give nogle tal på ... nej, det skal jeg så ikke.

Formanden:

Nej, det bliver så ikke i denne omgang, desværre. Og så er det fru Jette Gottlieb.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Der er jo det spændende ved diskussioner, der svinger mellem ideologi og praktik og virkelighed, at man godt kan komme med de ideologiske betragtninger og så bagefter lade være med at forholde sig til de konkrete tiltag, og det er jo lige præcis det, hr. Lars Løkke Rasmussen gør. Han siger: Nå, ja, vi skal ikke snakke redskaber, det, at der skulle være en bedriftssundhedstjeneste, det er ikke væsentligt, det, vi taler om, er noget helt andet.

Nej, det interessante er jo lige præcis, at når man kommer ned i de konkrete redskaber, så viser virkeligheden sig. Der viser det sig jo, om man vil være med til tingene, og derfor vil jeg godt spørge helt konkret: Vil hr. Lars Løkke Rasmussen med de ord in mente, han tidligere har sagt, være med til at lave en arbejdsmiljøgaranti ved udbud? Vil han være med til i enhver udbudsforretning at have en passus, der hedder: »Arbejdsmiljøet må ikke forringes i forbindelse med dette udbud eller denne udlicitering« og være med til at føje det ind i den lovgivning om udbud, som kommer her snart?

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Først til hr. Anders Samuelsen: Altså jeg mener ikke at kunne erindre, at vi i mit parti har for vane sådan at udstede garantier. Det er vist et andet sted i det politiske spektrum, man benytter det redskab, og jeg erindrer heller ikke, at der er udstedt noget, der hverken er eller kan opfattes som en garanti for, at hver enkelt ansat i den offentlige sektor kan forvente, at vedkommende til evig tid skal være i præcis den samme jobfunktion i eget regi.

Det følger jo af sagens natur, at hvis man går ud og spørger til prisen, og det viser sig, at man kan få løst opgaven billigere/bedre et andet

sted, så skal den stilling selvfølgelig nedlægges i det regi og flyttes over i et andet regi. Det er derfor, vi har lov om lønmodtagernes retsstilling ved virksomhedsoverdragelse, som i øvrigt præcis er et af de elementer, som vi i beslutningsforslag nr. B 107 – som man ikke ville støtte, selv om man er så optaget af denne debat – pegede på er vigtigt, at man forholder sig til lokalt, herunder også spørgsmålet om, hvorvidt man skal give udvidede garantier i forhold til de minimumsgarantier, der er i lov om lønmodtagernes retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.

Så spørger hr. Henrik Sass Larsen om, hvor meget der skal spares: Jamen vi har den snusfornuftige holdning i mit parti – vi deler den i øvrigt med finansministeren, det kan man læse i den sidste budgetredogørelse, hvor der er et helt kapitel, der handler om det – at det er en god idé at spørge til prisen. Finansministeren kalder det så en entreprenørmodel, vi kalder det udbud, men det er jo, fordi det er blevet et forbudt ord, et ikkeord i Socialdemokratiet. Men det er fornuftigt at gå ud og spørge til prisen, og før man har spurgt til prisen, så ved man ikke, hvad den er. Så før man har spurgt til prisen, så ved man heller ikke på decimaler, hvad det er for et potentiale, der ligger i det, men at det er der, det viser al erfaring.

Må jeg så ikke endelig til sidst – min tid er løbet ud – sige til fru Jette Gottlieb, at jeg tror, en sådan arbejdsmiljøgaranti defineret alene ved det ene ord vil blive en noget tom skal. Jeg tror, man skal gå anderledes konkret til værks, og der er sådan set også det, der er indeholdt i det beslutningsforslag, vi tidligere har fremsat.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det er jo en ganske interessant debat, og det er også interessant, at Venstre har kastet deres næstformand ind i den debat. Nu er det kun en overordnet debat, vi skal tage, og ikke om redskaberne, men de samme social- og sundhedsmedhjælpere, som hr. Løkke Rasmussen havde med i sin tale, og som han sagde havde ganske store arbejdsmiljømæssige problemer, dem har Venstre jo fremsat forslag om i Folketingssalen. Der skal man altså ikke have Arbejdstilsynet ud på private arbejdspladser, kan hr. Løkke Rasmussen bekræfte det?

Og hvem er det mere, som arbejder i private hjem? Ja, det er dagplejerne, som også har gan-

ske store problemer med arbejdsmiljøet i forbindelse med hjemmearbejdspladser. Kan hr. Løkke Rasmussen bekræfte, at heller ikke her skulle Arbejdstilsynet have lov at være? Det er altså på handlingerne, man skal bedømmes, og ikke kun på den overordnede retorik.

Og så må jeg da sige, at det er ganske interessant, at den rundere form – som måske er blevet lidt mindre her nu, hvor vi kommer lidt ind til det – viser, at man sådan godt vil være med på noget af det. Hvor meget af det kan man egentlig stemme for? Kan man gå med til den samlede pakke? Det kunne da være interessant at høre. Vil man være med til at bakke op om de arbejdsmiljøinitiativer, som jo virkelig flytter hegnspæle i de her år? Det synes jeg kunne være interessant at høre fra Venstre.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg tror, hr. Lars Løkke Rasmussen har glemt, hvad der står her bagpå, men så jeg skal gøre opmærksom på det. Det, der faktisk skal til behandling, er spørgsmålet om konsekvenserne af, at man har udliciteret, og hvad der sker med de lønmodtagere, der bliver udsat for en fejlagtig udlicitering, hvor det kun handler om at opnå kortsigtede besparelser.

Og når man ikke får svar på de spørgsmål, man stiller, så tillader jeg mig at tage det som udtryk for, at det er fuldstændig korrekt, at når Venstre er ved magten, så skærer man ned på arbejdsmiljøet, men når man er i opposition, så er der ikke de gode ting, man ikke vil gøre for folk, og der skal ikke ske afskedigelser, de skal have bedre vilkår. Men den konkrete handling viser, at man har fremsat forslag her i salen om forringelser med hensyn til en lang række ting, som vi kender det:

Men det, der så er underligt ved det, er, at hr. Lars Løkke Rasmussen siger: Så o.k., men det skal bare privatiseres, for BST er jo en privat forening, hvor man selv styrer begivenhederne med en bestyrelse osv.. Så er det da underligt, at Venstre ikke vil være med til at lave det, når man nu ellers vil lave så mange gode ting. Den ligger netop i privat regi.

Og det er stadig væk uafklaret, hvad Venstre kan støtte i forbindelse med det forslag til vedtagelse, som de fire partier har lagt frem. Det mangler vi også at få et svar på.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Ja, debatten bliver mere og mere interessant, for der tegner sig et meget fint billede, måske et lidt tragikomisk billede, af Venstre. Jeg vil selvfølgelig også lige indledningsvis stille det meget konkrete spørgsmål: Vil Venstre støtte de konkrete lovinitiativer, der ligger på Folketingets bord til forbedring af arbejdsmiljøet? Det kan besvares med ja eller nej.

Det, der sker her i debatten, er, at Venstre er imod alle konkrete initiativer, og så gør de det sideløbende, at de fremsætter nogle fuldstændig uforpligtende beslutningsforslag, ren luft uden indhold, men ordgejl, der kan bruges i en valgkamp, og dem forlanger man til afstemning. Det gør man inden for stort set samtlige ressortområder.

Hvad er formålet egentlig med det? Hvorfor vil man ikke gå konkret ind i lovgivningsarbejdet? Man fremsætter bare de her uforpligtende beslutningsforslag, man kan bruge i valgkampen. Det er da så useriøst, som noget kan være.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Man kan jo altid vinde en hvilken som helst diskussion, hvis man ligesom definerer spillereglerne selv og siger, at den eneste måde, man kan løse et problem på, er ved vores forslag 1, 2 og 3. Man kan ikke støtte vores forslag 1, 2 og 3, så er man pr. definition et ondt menneske. Så unuanerret kan man jo ikke gå til tingene. Man er jo nødt til at gå dybere ned i det.

Når hr. Ole Sohn her til sidst siger – jeg troede slet ikke, det var et ord, vi måtte bruge – ordgejl om nogle af de beslutningsforslag, vi har fremsat, så må jeg sige, at der da ikke er noget ordgejl knyttet til et forslag, der forpligter landets flere tusinde kommunalbestyrelsesmedlemmer til at holde sig det her for øje i form af at lave en forpligtende udbudspolitik, frem for at man fra Folketingets side gør sig meget klog på, hvordan arbejdet præcis skal organiseres, præcis hvilke klausuler et udbud skal indbefatte.

I Frederiksborg Amt – for nu at tage et amt, jeg selv kender – har man en udbudspolitik, hvor man siger, at når man lægger opgaver ud, så skal de indeholde de samme sociale forpligtelser, som vi stiller til os selv som offentlig arbejdsgiver.

Hvis vi gør noget med hensyn til at virkeliggøre visionen om det rummelige arbejdsmarked, så skal den forpligtelse selvfølgelig følge

med ud til den private arbejdsgiver. Hvis vi opererer med skåne/fleks, så skal vedkommende tilsvarende operere med skåne/fleks.

Det er et forsøg på at koncentrere, kan man sige, den fredelige kappestrid mellem private opgaveløser og offentlige opgaveløser til et spørgsmål om, hvem der løser opgaverne mest hensigtsmæssigt med respekt for ordentlige løn- og vilkår, med respekt for ordentlige arbejdsmiljøvilkår. Det har altid været Venstres politik. Det handler om: Don't work harder, work smarter. Det er sådan set det, der er hele omdrejningspunktet. Ja, den røde lampe lyser!

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Her gik jeg og troede, at Venstre vidste man, hvor man havde. Ja, vi har selvfølgelig været nogle, der har været lidt i tvivl, om man nu også vidste det; men nu kan det i hvert tilfælde blive tydeligt, at Venstre knap nok selv ved, hvor de har sig selv.

I Berlingske Tidende forleden dag var der en debat om, at hvis man nu fik færre regler og dermed behov for mindre bureaukrati i den offentlige sektor, så kunne det måske også føre til, at man eventuelt skulle fyre en enkelt offentligt ansat. Hertil svarede Venstres politiske ordfører fru Ulla Tørnæs: Det kan jo betyde fyringer, det er imod Venstres politik. Dette har ført til, at Venstre i dagens leder i Jyllands-Posten får nogle ordentlige stryg over nakken, der minder om det udtryk, nogen bruger, at »man får tæsk med en våd søndagsberlinger«. Her er det bare en knastør Jyllands-Posten, der konstaterer: »Offentligt ansatte skal fredes. Det sagde Venstre i påsken, vel vidende at over halvdelen ...« osv.

Venstres skattestop måtte altså ikke føre til afskedigelser, forklarer den politiske ordfører fru Ulla Tørnæs. Og så er der det, jeg spørger: Hvem er det, der tegner Venstres politik? Er det den politiske ordfører? Eller er det næstformanden? Eller ved man det ikke selv i Venstre?

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Vi står hele tiden i et dilemma mellem at være meget konkrete og have flotte ord. Derfor vil jeg godt spørge igen: Når vi nu i eftermiddag kommer til at behandle spørgsmålet om arbejdsmiljøcertifikat, vil Venstre så i deres førstebehandling være positiv over for de forbedringer, der ligger der? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål: I det lovkompleks, der hedder L 172, hvor vi arbejder med udbyderansvar, vil Venstre dér være med til at lave en sikring af – jeg brugte ikke et bestemt ord – men en sikring af, at arbejdsmiljø ikke kan forringes ved udbudte opgaver? Hvis Venstre vil være med til det, så kan vi være med til at lave et flertal for at få sådan en passus ind i den lovgivning. Det vil være vældig interessant.

(Kort bemærkning).

Henrik Sass Larsen (S):

Jeg forstod ikke helt hr. Lars Løkke Rasmussens svar, for han sagde: Jamen det der med, hvor meget vi kan spare, altså man kan ikke bare stille sig op og fortælle det sådan på decimaler.

Jamen udgangspunktet var, at man talte om 26 mia. kr., 30-40 mia. kr. Det er da ikke bare en lille decimal, og det indgik jo i øvrigt i Venstres økonomiske fundament, så vidt jeg forstår, i deres økonomiske politik som alternativ til regeringen.

Kunne vi ikke få svar på, om der stadig indgår udliciteringer i hele det regnestykke? Eller om det er nul, eller om det er 10 mia. kr. eller 20 mia. kr. eller 30 mia. kr., man regner med at hente på det? For det er jo interessant nok.

Og igen, hvis man ser på undersøgelser, hvor man spørger folk, som er blevet udliciteret, om deres arbejdsmiljøforhold, så svarer 42 pct., at arbejdsforholdene er blevet dårligere. Lysten til at gå på arbejde: 45 pct. svarer, at det er blevet dårligere. Den fysiske belastning på arbejdet: 38 pct. svarer, at det bliver dårligere. Og den psykiske belastning, stress på arbejde: 52 pct. svarer, at det er blevet dårligere. Og der er endda en forskel på, om tingene bliver udliciteret eller ej.

Så derfor: Hvis Venstre har tænkt sig at udlicitere så meget, som der skal til, for at det går op i en højere enhed, så går det hårdt ud over arbejdsmiljøet i Danmark.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Ja, da den røde lampe lyste før, manglede jeg at give i hvert fald hr. Bjarne Laustsen et svar på, hvad kan vi støtte senere her i dag. Og der har jeg sådan set tidligere tilkendegivet, at de initiativer, der er lagt op til i forslaget til vedtagelse, sådan som det er foreslået fra de fire partier, jo er en række positive initiativer, herunder også hvordan man fremmer det udviklende arbejde.

Og det kan vi sådan set støtte alt sammen, blot – kan man sige – med den principielt meget

anderledes vinkel på det, at de initiativer naturligvis skal søsættes med henblik på alle, der så at sige i sidste ende får deres løn fra det offentlige, hvad enten de er direkte ansat i den offentlige sektor eller udfører offentlige serviceopgaver, er ansat hos en entreprenør, som er hyret af den offentlige sektor til det.

Hvilken stillingtagen, vi i øvrigt har til forslagens øvrige punkter, vil selvfølgelig meget klart fremgå, når vi når til dem; nu diskuterer vi jo det her.

Til hr. Henrik Sass: Jamen det er klart, at vi regner med effektiviseringsgevinster, selvfølgelig gør vi det. Det skal da være en daglig kamp at se, om pengene ikke kan bruges bedre.

Her er vi i øvrigt helt på linje med regeringen, som i sin egen budgetredøgørelse og investeringsoversigt på samme måde opererer med beløb, der endda er større end dem, der var fremme i debatten op til jul, med betydelig større effektiviseringsgevinster. Og jeg kan henvise til hele det kapitel i budgetredøgørelsen, der handler om entreprenørmodellen, hvor finansministeren jo når frem til et betragteligt stort potentiale.

Så vi er helt enige med regeringen i, at hver en sten skal vendes, og at det selvfølgelig er en løbende udfordring at se, om opgaverne kan løses billigere i andet regi.

Det får mig så også til sidst i forhold til hr. Anders Samuelsen at sige, at der altså er meget stor forskel på fyringer og stillingsreduktioner. Det at udtrykke sig principielt om fyringer er jo ikke det samme, som at man ikke kan gå ind for, at man reducerer stillinger.

Det følger allerede af alt det, jeg tidligere har sagt om lov om lønmodtagers retsstilling ved virksomhedsoverdragelse. Det følger også af den store fluktuation, der i øvrigt er i den offentlige sektor, som vil gøre det helt uproblematisk at slanke, uden at folk af den grund som sådan skal sættes på porten.

Formanden:

Jeg kan se på min liste over korte bemærkninger, at vi desværre ikke kan gøre den debat færdig inden middagspausen. Jeg har foreløbig noteret fem. Det er hr. Bjarne Laustsen, hr. Frank Aaen, hr. Ole Sohn, hr. Anders Samuelsen og hr. Carsten Hansen. Det bliver de korte bemærkninger i den rækkefølge, når vi har holdt pause.

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.02

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptages

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Der er tidligere, før middagspausen, fremsat et forslag til vedtagelse, som ikke er læst op her fra formandsstolen, og det vil jeg så gøre nu. Det er fremsat af hr. Lars Løkke Rasmussen, hr. Knud Erik Kirkegaard, fru Susanne Clemensen og hr. Ole M. Nielsen, og det lyder som følger:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at igangsætte initiativer, der kan sikre et godt arbejdsmiljø for ansatte på offentlige serviceområder, hvad enten arbejdet udføres i internt eller eksternt regi.

Det kan f.eks. være:

- Opsamling af viden og analyse om arbejdsmiljøforhold i forbindelse med offentlige omstillings- og udbudsprocesser inden for de offentlige serviceområder, herunder ved udlicitering.
- En vurdering af konsekvenserne ved de eksisterende og kommende aktiviteter/initiativer, som regulerer området for udbud og udlicitering. Der lægges vægt på at udvikle inddragelsen af medarbejderne ved omlægning af de offentlige driftsformer, således at medarbejderne er sikret reel indflydelse på planlægningen og gennemførelsen af ændringer i arbejdet og driftsformen.
- Initiativer, som styrker den offentlige sektors arbejdsmiljøkompetence, både hvad angår ledelse og medarbejdere.
- Opfølgning af handlingsplanen for EGA (Ensidigt Gentaget Arbejde).
- Opfølgning af den vedtagne indsats med udviklingen i arbejdsmiljøforhold og sygefravær.

- Opsamling af erfaringer med udvikling af arbejdets organisering baseret på større kompetence til medarbejderne, herunder selvstyrende grupper, jobudvikling samt gennemførelse af forsøg med udvikling af arbejdets organisering og driftsformer, som sigter på skabelse af et godt arbejdsliv.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 81).

Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jeg kan forstå, at vi er ved de korte bemærkninger til hr. Løkke Rasmussen, og den næste er hr. Bjarne Laustsen for sin tredje og sidste korte bemærkning til Venstres ordfører.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Ja, så må man håbe, at man får svar på sine spørgsmål.

Jeg kan nu i forhold til formiddagens debat forstå, at Venstre ikke vil støtte den incitamentspakke, som regeringen har fremsat, hvoraf der også er et forslag til behandling her lidt senere i dag.

Nu har vi også set det forslag til vedtagelse, som de borgerlige har fremsat, og det eneste er jo sådan set, at de ikke vil anerkende den fremragende indsats, regeringen har gjort hidtil, mens der i den øvrige tekst ligger en lang række forpligtelser, som er skrevet ind i det forslag til vedtagelse. Hvordan ser Venstre på det, når de ikke kan støtte vores initiativer? Hvad er det så for initiativer, Venstre vil tage, for at opfylde deres eget forslag til vedtagelse? Det kunne jeg meget godt tænke mig at høre.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Frank Aaen for en kort bemærkning, og jeg har også hr. Ole Sohn noteret for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Venstre er for et bedre arbejdsmiljø, men stemmer bare imod hver eneste gang, der er et konkret forslag til forbedringer af arbejdsmiljøet.

Det er akkurat på samme måde med miljøet. Venstre er for et bedre miljø, men i de snart 7 år, jeg har været i Folketinget, har Venstre stort set konsekvent stemt imod alle love, der har forbedret miljøet. Så det får uægteligt ordene til at lyde lidt hule.

Så prøvede hr. Lars Løkke Rasmussen med en formulering om, at Venstres politik er, at man ikke skal arbejde hårdere, men at man skal arbejde klogere. Det får mig til at stille dette spørgsmål til hr. Lars Løkke Rasmussen: Når man nu har eksempler fra Hvidovre Hospital, hvor rengøringen er udliciteret, hvor man kan se, at efter udliciteringen er man kommet op på, at hver enkelt ansat hver eneste dag skal gøre et areal rent, der svarer til 21 parcelhuse på 120 m² – 21 parcelhuse om dagen pr. ansat – er det så ikke et tilfælde, hvor Venstre må sige fra og sige, at det i hvert fald ikke er Venstres politik?

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Ole Sohn for en kort bemærkning. Derefter kommer hr. Lars Løkke Rasmussen ind for at svare på de tre korte indlæg, der har været.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Vi nærmer os jo sagens kerne. Som jeg sagde tidligere, er der en vis tendens til, at Venstre og De Konservative stiller en række uforpligtende beslutningsforslag, og når der skal handles, stemmer de imod.

Nu har de ændret forslaget til vedtagelse her, gjort det fuldstændig uforpligtende, for alt det, pindene bygger på, er netop vedtagelser, som er igangsat, eller som er besluttet, uden at Venstre har støttet dem. Derfor er det et helt klart bevis på, at det er luft, når Venstre snakker om kvalitet og arbejdsmiljø.

Hr. Lars Løkke Rasmussen snakkede her i formiddag om udbud, og det er det samme med det forslag, de har stillet. Nu har jeg fundet det her i pausen. Det går ganske enkelt ud på, at man vil fjerne det kommunale selvstyre. Der står udtrykkeligt, at det kommunale selvstyre skal sættes over styr. Men der ligger et konkret forslag, som vil sikre arbejdsmiljø og forhold omkring udlicitering, og det stemmer Venstre imod. Det forstås jeg simpelt hen ikke. Der ligger et konkret lovforslag, hvorfor stemmer man så ikke bare for det?

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Lars Løkke Rasmussen, og derefter har jeg korte bemærkninger fra hr. Anders Samuelsen og hr. Carsten Hansen. Og så kommer hr. Aaen igen.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Må jeg ikke først sige til hr. Ole Sohn, at når man kan stå her fra Folketingets talerstol og sige, at det udtrykkeligt står i vores beslutningsforslag, at vi vil sætte det kommunale selvstyre ud af kraft, så læser man det altså, som en vis herre læser biblen. Dermed har man sådan set også karakteriseret, hvad man i øvrigt selv har sagt i den samme korte bemærkning.

Det er jo heller ikke rigtigt, når det bliver sagt, at de elementer, der indgår i begge de to forslag til vedtagelse, der er fremsat, er nogle, som ikke har haft vores støtte. Det svarede hr. Knud Erik Kirkegaard jo så glimrende på tidligere i debatten.

Derfor også til hr. Bjarne Laustsen, når der bliver spurgt til, hvad det er for initiativer, vi vil støtte: Det står jo ganske klart i det forslag til vedtagelse, vi har fremsat, at de initiativer, der er lagt op til her, sådan set er fornuftige nok. Den afgørende forskel er: Skal man kun være optaget af problemer i relation til de medarbejdere, der udfører offentligt finansierede opgaver i privat regi, eller skal man være lige så optaget i relation til dem, der gør det i offentligt regi?

Fru Jette Gottlieb stod jo heroppe på talerstolen i starten af debatten og sagde: Til kamp mod udlicitering. Det var bevæggrunden for Enhedslisten til at stille det her forslag. Det støtter regeringen så. Derfor mener jeg sådan set, at vi hjælper regeringen ved at bløde indledningen op og sige, at denne her kamp er en kamp mod dårligt arbejdsmiljø, uanset om det er offentlige eller private arbejdspladser.

Må jeg ikke henvise til den rapport, som blev lavet af Rådgivende Sociologer ApS, som indgik i den tidlige debat i foråret, hvor statsministeren netop tog den rapport frem, og hvor det jo konkluderes, og jeg citerer:

»Det ser altså ud til, at arbejdets karakter er af større betydning for oplevelsen af nogle væsentlige arbejdsklimatiske elementer, end om man er udliciteret eller ikke, selv om der på enkelte områder er forskelle mellem udliciterede og omstillede«.

Det er sådan set det hele i en nøddeskal. Det er dér, vi skal tage fat. Og det er også derfor, vi synes, at nogle af de initiativer, der står her, om at se på, hvordan man undgår ensidigt gentaget arbejde, hvordan man kan lave erfaringsopsamling, er gode. Jeg kan som sådan et eksempel, man kunne tage ved lære af, nævne projektet fra Frederiksborg Amt, som er udviklet sammen

med FOA, hvor man på netop hospitalsområdet har forsøgt at lave et mere udviklende arbejde ved at se rengøringsarbejde og portørtjeneste under ét.

Må jeg så endelig sige til hr. Frank Aaen – nu lyser den røde lampe – at når det konkrete eksempel fra Hvidovre nævnes, så kan jeg ikke gå ind i det; det kender jeg ikke godt nok. Jeg vil foreslå, at man i stedet henvender sig til den socialdemokratiske amtsborgmester, Vibeke Storm Rasmussen, som jo har ansvaret i så henseende.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Anders Samuelsen for en kort bemærkning, og det er den tredje og sidste, derefter hr. Carsten Hansen og hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

For mig er det altså stadig væk helt centralt at finde ud af, hvorfor det egentlig er, at Venstre er så interesseret i udliciteringsspørgsmål.

Fru Ulla Tørnæs siger, at hun er imod fyringer i den offentlige sektor, og Venstre påstår, at de kan finde et forholdsvis stort antal milliarder ved hjælp af effektiviseringer i den offentlige sektor. Men det må altså ikke være på lønudgiftssiden, på trods af at en Venstreborgmester i går sagde, at 80 pct. af deres udgifter faktisk ligger på løndelen. Så det er altså et andet sted, man skal finde de mange milliarder.

Så siger Venstres næstformand i dag, at det selvfølgelig godt kan føre til reduktioner og prøver så at bløde lidt op og sige, at det kan være ved naturlig afgang osv. Hvis det ikke kan nås alene ved naturlig afgang, er det så stadig sådan, at Venstres næstformand også bakker sin ordfører op, når hun siger, at det ikke må føre til fyringer? Eller skal vi alle sammen give Jyllands-Posten ret, når den i dag skriver:

»Spørgsmålet er blevet, om partiets medlemmer i dag kan vide, hvor de har Venstre. Og svaret må blive et nej.«

Sådan skriver Jyllands-Posten, og jeg vil give den ret.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Sådan en middagspause er jo god for mange ting.

Jeg forstår på hr. Lars Løkke Rasmussen, at det er spørgsmålet, om det er i offentligt eller

privat regi, man skal være optaget af. Jeg står her med tre beslutningsforslag, B 22, B 23 og B 24, og lad mig bare citere lidt fra et par stykker af dem. Jeg skal sige, at Venstre er medforslagsstiller på dem.

Med B 22 vil man ophæve den obligatoriske skriftlige arbejdspladsvurdering for virksomheder med under fem ansatte; man vil liberalisere Bedriftssundhedstjenesten, den skal udelukke de være på frivillig basis; man vil hæve grænsen for, hvornår virksomheden skal etablere en sikkerhedsorganisation, til 10 ansatte, og man vil afskaffe mål- og rammestyrt på hele arbejdsmiljøområdet og branchemiljørådernes aktiviteter.

Man vil med B 23 begrænse Arbejdstilsynets beføjelser ved arbejde i private hjem, og der står, at der kun i særlige tilfælde bør foretages kontrolbesøg ved ikkekontrolleret husligt arbejde, og det gælder altså hjemmehjælperne. Det er alle de offentligt ansatte hjemmehjælpere, der ikke må være underlagt Arbejdstilsynet. Kan hr. Løkke Rasmussen bekræfte, at det er Venstres politik?

Med det sidste beslutningsforslag, der hedder B 24, er det alle dagplejemødrenes fritid og hviledøgn, man går ind for at afskaffe. Det er det, Venstre vil, og det er det, Venstre har fremsat forslag om her i salen. Det er ikke andet end uforpligtende vendinger i et overordnet forslag.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er nu gentagne gange blevet sagt heroppefra, at Venstre går ind for et bedre arbejdsmiljø og ikke mener, man skal arbejde hårdere efter udlicitering.

Nu er hr. Lars Løkke Rasmussen jo selv en erfaren kommunalpolitiker, som i mange år har arbejdet med udlicitering, som ved, hvad området drejer sig om, og jo ikke er nogen uvidende person på området, så skulle man ikke kunne få et svar på et direkte spørgsmål: Er det Venstres politik, eller er det over grænsen for, hvad Venstre mener er klogt, når de ansatte på Hvidovre Hospital har en rengøringsopgave på Hvidovre, hvor de skal gøre 21 parcelhuse rene om dagen i et arbejdstempo, der siger: Du skal gøre 326 m² rene hver time, du er på arbejde – 326 m²! Mener Venstre, at det er for meget? Kan vi ikke få et klart svar fra Venstre, eller skal vi også her konstatere, at det hele det er varm luft?

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Må jeg starte med at sige til hr. Anders Samuelson, at det, der er blevet sagt, og det, der er Venstres politik, er, at Venstres skattestop ikke nødvendiggør massefyringer i den offentlige sektor. Det er i øvrigt ikke noget, vi selv har fundet på, for det kan man jo også finde belæg for i regeringens egne fremskrivninger af dansk økonomi, hvor man kan se, at der er et økonomisk råderum til Venstres skattestop. Det er sådan set, hvad der har været sagt i den sag.

Det er jo helt oplagt, at ligesom vi gør det ude i amterne og kommunerne, vil Venstre, hvis vi bliver betroet regeringsmagten efter næste valg, selvfølgelig vedvarende se på, hvordan man kan effektivisere den offentlige sektor, og hvad det afstedkommer af overgangsordninger angående lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse og den almindelige fluktuation på det offentlige arbejdsmarked m.v. Det var vi inde på før frokostpausen.

Må jeg så sige til hr. Carsten Hansen, at det, vi gør her i dag, er, at vi sådan set forholder os til den debat, forespørgerne har rejst, og til de fremsatte forslag til vedtagelse. Det er det, vi diskuterer. Det springende punkt er med hensyn til de initiativer, vi er så enige om: Skal de målrettes mod det, der er udliciteret, eller er det en god idé, at de initiativer tages mere bredt? Vi synes det sidste, men fru Jette Gottlieb synes, man skal føre kamp mod udbud. Det falder regeringen på halen for, og derfor vil man kun det første. Men det står jo i skærende kontrast til det, der efterspørges. Jeg kan nævne, at Lillian Knudsen, formanden for KAD, den 7. september 1998 sagde til Information:

»Udlicitering kan være med til at forbedre arbejdsvilkårene og mindske menneskelig nedslidning for de grupper af ansatte, der typisk får det mest belastede arbejde som hjemmehjælpere og rengøringsassistenter. Rengøringsfolk i offentlig regi er ofte bundet af hierarkiet uden den store ledelsesmæssige opmærksomhed, men når man er ansat i et privat rengøringsfirma, er man frontmedarbejder, der løbende bliver videreuddannet, og virksomheden vil ofte have bedre arbejdsredskaber, fordi den ikke laver andet end rengøring.«

Derfor skal vi have flyttet denne debat væk fra at være en debat om for eller imod udbud, men en debat om, hvordan vi generelt udvikler nogle arbejdspladser, hvad enten det nu er på

det private eller offentlige arbejdsmarked, som har et jobindhold, der forhindrer nedslidning.

Må jeg så sige til hr. Frank Aaen, at det, der er Venstres politik, er at forpligte landets kommuner og amter, herunder altså også Københavns Amt, til, at man, inden man udbyder f.eks. rengøringsopgaven på Hvidovre Hospital, har gjort sig nogle kvalificerede tanker om, hvordan man sikrer kvalitet og socialt ansvar. Men det vil hr. Frank Aaens eget parti ikke engang stemme for, og så er det jo noget underligt noget at komme løbende her bagefter og gøre os ansvarlige for den politik, der føres i Københavns Amt under socialdemokratisk ledelse i et godt partnerskab med Dansk Folkeparti.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg har nu fire korte bemærkninger, og om dem alle gælder det, at det er den tredje og sidste korte bemærkning til Venstres ordfører, og så håber og tror jeg på, at vi kan gå videre i ordførerrækken.

Jeg har først hr. Ole Sohn og derefter hr. Henrik Sass-Larsen, hr. Carsten Hansen og hr. Frank Aaen. Det giver lidt længere taletid til Venstres ordfører, for der skal normalt kun svares på tre, så vi udvider med 1 minut.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg forstår godt, at Venstres ordfører bliver en smule indigneret over, at vi bliver ved at bore i Venstres politik, men det er jo, fordi der er en afstand til forskel mellem de uforpligtende ord og så det, der sker, når Venstre trykker på knappen. Hver gang Venstre trykker på knappen, når det gælder arbejdsmiljø, er det altid imod forbedringer.

Det har jo også noget at gøre med arbejdsmiljøforhold i forbindelse med udlicitering. Det kan hr. Lars Løkke Rasmussen da ikke imødegå, og det er derfor, det er utrolig vigtigt for os at få nogle klare svar: Hvorfor stemmer man imod, når der er konkrete lovforslag til behandling i salen? Hvorfor vil man kun være med til at lave miljø, når det er uforpligtende beslutningsforslag eller vedtagelser? Det er et meget centralt punkt.

Så beklager jeg, at jeg kom til at citere forkert fra forslaget. Nu skal jeg citere korrekt fra det forslag, hr. Lars Løkke Rasmussen har henvist til så mange gange, og som siger, at der skal være privat udfordringsret med et krav om udbud på et område i den offentlige sektor. For mig at se

betyder det, at hvis en Venstrekommune beslutter sig for ikke at ville udlicitere eller en borgerligt ledet regering ikke vil udlicitere noget på statsområdet, fordi man ikke finder det forsvarligt at gøre det, skal man tvinges til det. Det er da at omgå demokratiet, så det vil noget.

(Kort bemærkning).

Henrik Sass Larsen (S):

Frokostpausen har været meget god til flere ting, for jeg kan forstå, at vi nu har fået den helt officielle, dugfriske tolkning af, hvad Venstre egentlig mener, når de siger, de ikke vil fyre offentligt ansatte.

Den politiske ordfører forholder sig bredt til fenomenet, men nu forstår jeg, at det kun gælder i forbindelse med Venstres skattestop. Det er kun her, man siger, at man ikke kommer til at afskedige folk i den offentlige sektor. Det gælder ikke generelt, hvis jeg forstod hr. Lars Løkke Rasmussen rigtigt.

Så refererede hr. Lars Løkke Rasmussen også til rapporten fra de rådgivende sociologer og nævnte en eller anden glørværdig statistik. Når man får nogle tal, der siger, at af de folk, som er blevet udliciteret, svarer 40 pct., at kvaliteten af deres arbejde er blevet dårligere, omkring 23 pct. siger, at effektiviteten i arbejdet er blevet dårligere, og hvis man ser på stressbelastningen, svarer 52 pct., at den rent faktisk er blevet højere som følge af, at der er sket udliciteringer, så må man da forholde sig til, at der er en sammenhæng mellem udliciteringer og dårligt arbejdsmiljø.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Hr. Lars Løkke Rasmussen vil udelukkende debattere overordnet: Hvad er det for en debat, vi forholder os til. Ja, vi forholder os til det principielle.

Vi mener, det er ganske principielt, hvad Venstre har fremsat forslag om her i salen, og derfor er det med til at synliggøre, hvad Venstre vil, når det nu stiller uforpligtende, overordnede beslutningsforslag, men ikke vil stemme for nogen af de fremsatte lovforslag, der forbedrer arbejdsmiljøet. Men kan jeg få hr. Lars Løkke Rasmussen til at bekræfte, at det er Venstres politik at ophæve de obligatoriske arbejdspladsvurderinger, det er Venstres politik at afskaffe Bedrifts-sundhedstjenesten, det er Venstres politik at hæve grænsen for, hvornår virksomheden skal have sikkerhedsorganisationer, til 10 personer,

osv.? Det er alt sammen forringelser. Samtlige lønmodtagerorganisationer har sagt, at det er konkrete forringelser, Venstre har fremsat forslag om her i salen.

Men det kan altså ikke nytte noget, at man kun vil forholde sig til det overordnede. Det er altså gennem handlinger, man viser, hvad man vil, og ikke gennem en rund, uforpligtende, overordnet debat, hvor man ikke går ind i substansen. I politik handler det også om at ville og ikke kun om at komme med uforpligtende meldinger.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Vi kunne altså ikke få et klart svar på, om Venstre synes, at 326 m² i timen hele dagen lang er passende eller vildt for meget. Men den manglende lyst til at svare på det spørgsmål kunne måske skyldes, at det firma, der har ansvaret for det arbejdstempo, er ISS, og i bestyrelsen for ISS finder man en fremtrædende Venstrepolitiker, hr. Thor Pedersen, som er finansordfører for Venstre. Jeg har også spurgt hr. Thor Pedersen om hans mening på ISS's generalforsamling og kunne heller ikke der få noget svar.

Vi kan altså konstatere i dag, at herinde, hvor vi lovgiver, der siger man, at man vil noget, men stemmer konsekvent imod, og ude i det private erhvervsliv har en fremtrædende Venstrepolitiker ansvaret for, hvordan virksomheden ledes, hvordan arbejdstempoet er, hvordan personalet behandles, og for, at det nedslides. Men vi kan ikke få nogen klar melding om, at man går ind for et arbejdsmiljø, der er til at leve med, og derfor må vi sige: Venstres snak er varm luft og ikke noget som helst andet.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Lars Løkke Rasmussen, og derefter tror jeg vi kommer videre i ordførerrækken. Der er i hvert fald mange, der har opbrugt deres taletid.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Ja, jeg skal prøve at udtrykke mig på en måde, så jeg ikke fremkalder flere korte bemærkninger.

Jeg vil først sige til hr. Ole Sohn, som spørger retorisk, hvorfor vi stemmer imod konkrete forslag i Folketingssalen: Det gør vi jo i de tilfælde, hvor vi ikke er enige i dem. Vi var også inde på det før frokostpausen. Det er jo en mærkelig fodboldkamp, hvis man udnævner sig selv både til linjevogter og dommer, og så definerer man, at

det er alene en selv, der bestemmer, når der er mål, og når der ikke er mål. Så er man jo sådan set sikker på at vinde, og det er jo sådan, retorikken er her: Man har stillet en række i nogle tilfælde meget bureaukratiske forslag på arbejdsmiljøområdet, og så hævder man, at medmindre andre lige præcis køber dem, er de pr. definition imod godt arbejdsmiljø. Men sådan hænger verden jo ikke sammen.

Så er jeg ked af, at hr. Ole Sohn refererede til forslaget om udfordringsret. Det er i hvert fald ikke det, jeg selv har refereret til gennem hele debatten her i dag, det har derimod været B 107 om indførelse af kommunal udbudspligt.

Det får mig også til at sige til hr. Frank Aaen her til sidst, at det er jo sådan set det, der skal til. Vi kan jo ikke sidde her i Folketinget og beslutte, om den ene eller den anden kvadratmeternorm er acceptabel eller ej. Jeg har i hvert fald ikke personlig den faglige indsigt til det. Det er jo i sidste ende et resultat af mange forskellige ting: arbejdsprocesser, teknologi, uddannelsesniveau, gulvbelægning, og hvad ved jeg, jeg skal ikke gøre mig meget klog på det. Jeg tror bare, det er en forkert vej, hvis vi her i Folketinget siger, at lige præcis dér går grænsen.

Det, vi derimod skal, og det er det, vi har foreslået, og det er det, den samlede danske venstrefløj og regeringen går imod, er at forpligte de kommuner og de amter, der lægger opgaver ud, til forinden at have gennemtænkt, hvordan man skal vejle kvalitét ind, hvordan man skal vejle sociale klausuler ind, og hvordan man skal vejle medarbejderinddragelse ind. Men man vil ikke gå ind i den debat, fordi man hellere vil lade være med at løse problemerne, så man kan reservere hele den debat til en folketingsvalgkamp ud fra den fejlagtige opfattelse, statsministeren gav udtryk for i sin nytårstale, nemlig at udbud pr. definition er lig med dårligt arbejdsmiljø.

Jeg er meget enig med hr. Carsten Hansen i, at politik handler om at ville, og vi vil gerne sikre et procesværktøj, der gør, at de udbud, der foretages i amter og kommuner, er gennemtænkte. Her troede jeg, vi var helt på linje med regeringen.

I den sidste budgetredegørelse er der et helt kapitel, nemlig kapitel 11, 1., der handler om den offentlige sektor, og hvor man nævner, at øget anvendelse af den såkaldte bestillermodel – det er det socialdemokratiske politisk korrekte udtryk for det, vi andre kalder udbud – er en af mulighederne for at sikre den bedst mulige resourceudnyttelse af kvalitet inden for de økono-

miske rammer. Det er også derfor, jeg egentlig ikke forstår, at Socialdemokratiet nu går med i noget, som af fru Jette Gottlieb udråbes til at være en kamp mod udbrud, en kamp mod den bestillermodellen, som finansministeren fæster så meget lid til. Stem dog i stedet for vores forslag til vedtagelse, som fastholder det brede perspektiv, som på det operationelle plan er identisk med det, regeringen har fremlagt, men som ikke lægger gift for den bestillermodel, som landets finansminister har gjort så meget for at fremme anvendelsen af.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):
Hr. Knud Erik Kirkegaard som ordfører.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Også jeg vil gerne starte med at takke Enhedslisten og SF for at have rejst disse to forespørgselsdebatter. Jeg har selv i årevis argumenteret for, at vi burde have arbejdsmiljøspørgsmål højere op på den politiske dagsorden, mindst på højde med diskussionen om det fysiske niveau, for jeg er temmelig sikker på, at det er en forudsætning for, at vi kan komme videre frem i arbejdet med at forbedre arbejdsmiljøet i danske offentlige og private virksomheder.

Nu foregår der en lille, intern polemik mellem forespørgerne og regeringen om statsministerens nytårstale, og hvad man konkret vil foretage sig for at leve op til de ambitioner, statsministeren gav udtryk for dér. Denne interne diskussion har jeg ikke noget ønske om at blande mig i, blot sige, at uanset om det er en offentlig virksomhed, eller det er en privat virksomhed, skal der naturligvis lægges stor vægt på arbejdsmiljøet, og arbejdsmiljøreglerne skal overholdes. Det gælder før en udlicitering, og det gælder efter en udlicitering.

Så vil jeg godt holde mig til det lidt mere generelle og stille spørgsmålet: Hvordan kommer vi her i Danmark markant fremad med hensyn til et forbedret arbejdsmiljø? Vi oplevede i juni 2000 at modtage en rapport, udarbejdet af CASA, som satte spørgsmålstegn ved, om der overhovedet var sket fremskridt i de 25 år, hvor den nugældende arbejdsmiljølov har været gældende. Nogle konkluderede da, at det ikke var tilfældet, men det er ikke en konklusion, jeg personlig er enig i. Jeg er overbevist om, at der er en række forhold, der har været af skiftende karakter, og derfor vil man ikke kunne drage en sådan konklusion.

Efter min vurdering er der to situationer, hvor man kan komme markant fremad mod et bedre arbejdsmiljø. Den ene situation er dér, hvor forskning og ny viden kan fortælle om farlige stoffer, der anvendes i produktionen, og forskning og ny viden om, hvilke ting der kan erstatte disse farlige stoffer i produktionen. Det mest lysende eksempel på det i dansk arbejdsmiljøpolitik er spørgsmålet om de organiske opløsningsmidler inden for malerfaget. Her er der virkelig tale om én succeshistorie med hensyn til at komme markant fremad.

Efter min overbevisning er den anden situation, hvor man kan komme meget længere fremad, i de tilfælde, hvor man ude på virksomheden i fællesskab mellem ledelse og ansatte selv sætter arbejdsmiljøet højt på dagsordenen, gerne i samarbejde med Arbejdstilsynet eller arbejdsmedicinske klinikker eller BST, eller hvad ved jeg. Der er en stribe eksempler på, at dette finder sted, og jeg er overbevist om, at det er dét, der skal til, for at vi kan komme fremad med arbejdsmiljøet i Danmark.

Men så må jeg også sige, at jeg føler, at den nuværende regering er en stopklods. Den nuværende regering har på arbejdsmiljøområdet gennemført en række ting, som har ødelagt partsamarbejdet omkring arbejdsmiljøet i Danmark, startende i 1997 og senere fulgt op med en række eksempler på vedtagelser her i Folketinget, som har været af, ja, nærmest grotesk karakter. Det seneste eksempel er den incitamentspakke, som delvis er under behandling i Folketinget endnu. Det ene af de tre forslag er allerede vedtaget, det andet er under behandling i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg, og det tredje skal først til første behandling nu om et øjeblik. Her deltager vi selvfølgelig også gerne i debatten.

Jeg er temmelig overbevist om, at der skal nye boller på suppen, hvis vi skal få genopbygget det fortrolige partssamarbejde om arbejdsmiljøet i Danmark, og derfor burde statsministeren måske overveje hurtigst muligt at få udskrevet et folketingsvalg, så der bliver mulighed for at regeringsskifte, og vi kan få genopbygget tillidsforholdet mellem parterne på arbejdsmarkedet om dette spørgsmål. Det er der et ganske stort behov for.

Så er jeg i øvrigt meget glad for at kunne anbefale det forslag til vedtagelse, som er fremsat af den borgerlige side i Folketingssalen. Det skamroser ikke regeringen, for det er der ingen grund til, men det peger på nogle konkrete initiativer, som jeg tror og håber på, at vi i fællesskab

kan arbejde med i den kommende tid her i Folketinget, uanset hvordan rollerne er fordelt mellem regering og opposition.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Knud Erik Kirkegaard, hvordan han fortolker CASA-rapporten. Den er jo ikke et forsvar for, at vores arbejdsmiljøpolitik ikke duer, den er bare noget statistik, et udsagn om, hvordan udviklingen er gået, og man kan vel ikke bruge det omvendt: hvis vi ikke havde haft den nuværende arbejdsmiljølov med de ting, der ligger i det, ville situationen have været status quo? Ingen ved jo, hvordan tallene ville have set ud, hvis vi ikke havde haft den nuværende arbejdsmiljølov, men jeg er glad for, at de bekræfter det, der foreligger med hensyn til opløsningsmidler osv.

I min indledning spurgte jeg hr. Knud Erik Kirkegaard: Når man i sit parti ikke har gjort op, hvor meget man kan spare ved eventuelle udliciteringer, hvorfor så snakke om det? Vi diskuterer jo i dag kun konsekvenserne af eventuelle udliciteringer, og hvordan har De Konservative det med hensyn til udlicitering?

Så vil jeg også gerne have et svar på, hvordan man i praktisk politik vil gennemføre at lægge de kontante forslag frem, som er nævnt i det forslag til vedtagelse, som De Konservative er medforlagsstillere til. Det mangler vi et svar på, når man ikke vil stemme for incitamentspakken.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil starte med at takke hr. Knud Erik Kirkegaard for de meget pæne bemærkninger om arbejdsmiljøet. Nu ser vi selvfølgelig frem til, at de også bliver omsat i konkret handling, og den samme efterlysning, som jeg rettede til Venstre, kan jeg selvfølgelig også rette til Det Konservative Folkeparti, for Det Konservative Folkeparti er jo medforlagsstiller til en række forslag, som forringer arbejdsmiljøet. Der er tidligere refereret fra nogle beslutningsforslag, og man har stemt imod de konkrete forslag, der har været fremsat.

Jeg vil gerne spørge hr. Knud Erik Kirkegaard: Hvad nu, hvis man fortsat havde bygget sin tro på partssamarbejdet? Jeg er helt enig i, at det er det ideelle, men hvad var sandheden i 1997? Det var, at den ene part, altså arbejdsgiverne, ikke havde incitament til at forbedre arbejdsmiljøet og reelt blokerede, og derfor var

man nødt til at give et kærligt puf fra lovgivernes side.

Det er vi nu i gang med, bl.a. med incitamentspakken, som skal gøre det attraktivt at have et ordentligt arbejdsmiljø, gøre det attraktivt ikke at nedslide medarbejderne og gøre det attraktivt at sørge for, at medarbejderne kan blive længst muligt på arbejdsmarkedet, og derfor vil jeg gerne spørge: Bliver disse flotte ord, som hr. Knud Erik Kirkegaard kom med indledningsvis, omsat i, at man vil støtte de konkrete lovinitiativer, der ligger i incitamentspakken?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Bjarne Laustsen, at vores fortolkninger af CASA-rapporten oplever jeg ikke som værende meget forskellige; jeg mener, der er personer, der har konkluderet langt skarper på den rapport, end der er sagligt belæg for. Men det, der står tilbage, er, at der altså er et skrigende behov for, at det danske samfund får nogle markante forbedringer på arbejdsmiljøet, og det er dét, vi skal arbejde med i den kommende tid.

Så spørger hr. Bjarne Laustsen: Når vi ikke har lavet samlede regnestykker for, hvad man kan spare her i Danmark ved udlicitering, hvorfor går vi så ind for udliciteringer? Vi går altså ikke ind for udliciteringer af ideologiske grunde, og vi går heller ikke ind for udliciteringer udelukkende af sparemæssige grunde. Vi går ind for udliciteringer, fordi de er en fornuftig arbejdsfacon, hvor man får afprøvet pris og kvalitet i forhold til hinanden, og det er der jo også en række socialdemokrater, der har fundet ud af, og det er kun godt.

Så spørger hr. Ole Sohn: Hvad så med de konkrete handlinger? Jeg vil godt stille ét konkret forslag, nemlig at vi, når vi næste gang skal diskutere satsreguleringspulje, afsætter en langt større del af beløbet i puljen til forskning i arbejdsmiljø. Jeg sidder med nogle tal, som viser, at dansk arbejdsmiljøforskning halter langt efter de andre nordiske landes, og det kan vi ikke være tjent med, for forskningen er ofte en forudsætning for, at vi kan få markante forbedringer. Lad os tage en ordentlig klump af den satsreguleringspulje, som er til rådighed, og reservere den til gedigen forskning i det danske arbejdsmiljø.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Nu synes jeg alligevel, det bliver interessant her til sidst.

Venstre og De Konservative, i dette tilfælde den konservative ordfører, fortæller, hvilke forslag til forbedring af arbejdsmiljøet man ikke støtter, og bliver dernæst bedt om at komme med deres egne forslag, for vi er jo enige om den konstatering, at udlicitering har resulteret i, at de pågældende opgaver er blevet udført i et væsentlig dårligere arbejdsmiljø. Men det konkrete tiltag, som De Konservative vil komme med, skulle være at afsætte penge af satspuljen til forskning.

Jeg synes, det er fint, der foregår forskning, men det er unægtelig højest mærkværdigt, at satspuljen, som ifølge sin legatfundats handler om at støtte de svageste i samfundet – de samme, som man tager pengene fra – nu skal bruges til forskerlønninger. Det begriber jeg simpelt hen ikke at man vil være bekendt at stille forslag om.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jamen det ender jo med, at vi bliver enige, hvis vi fortolker CASA-rapporten rigtigt begge to og kommer til den konklusion, at man ønsker markante forbedringer. Det er jo netop det, vi har opfyldt med incitamentspakken.

Men når hr. Knud Erik Kirkegaard ikke kan støtte incitamentspakken, er det, vi spørger: Hvad er det så De Konservative vil? Når det så kommer til praktisk handling, har Det Konservative Folkeparti jo sammen med partiet Venstre og andre stillet forslag om at forringe arbejdsmiljøet. Man har fremlagt helt konkrete forslag om det, og hvordan vil man så opfylde den vedtagelse, man selv har lagt frem? Hvordan kan man opfylde den?

Nu har hr. Knud Erik Kirkegaard jo kommunalpolitisk erfaring, og han siger, at udlicitering bare er en fornuftig facon at gøre det på. Har man ikke en fornuftig facon hjemme i Avlum? Der er da masser af kommuner, der laver et godt stykke arbejde og får tingene til at hænge sammen, vælger at have hjemmehjælp i offentligt regi, madlavning i offentligt regi og rengøring i offentligt regi. Er det ikke bare et spørgsmål om, hvordan kommunen indretter sig?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er jo interessant, at hver gang man skal tage stilling til noget konkret, er man afvisende eller snakker udenom, men når det er luftige ideer, vil man gerne være med. Men nu kan vi jo få anledning til at spørge og forhåbentlig få svar.

Nu ved hr. Knud Erik Kirkegaard jo godt, at satspuljen for det kommende år er af megen beskeden størrelse, i og med at Det Konservative Folkeparti, i øvrigt sammen med SF, var med til at gennemføre en førtidspensionsreform, hvortil der er brugt en hel del penge. Det vil sige, at der er meget få penge, selv om der er en lang række projekter, som kører videre over de kommende år.

Hr. Knud Erik Kirkegaard ønsker at lave en markant forbedring af arbejdsmiljøforskningen. Det er SF ét hundrede procent enig i, og vi har i øvrigt gentagne gange stillet forslag om det, både i satspuljeforhandlingerne og i finanslovforhandlingerne, uden at opnå støtte fra Det Konservative Folkeparti, i hvert fald ved finanslovforhandlingerne. Men er det sådan, at Det Konservative Folkeparti ved efterårets finanslovforhandlinger af egen drift vil levere et markant forslag om øgede bevillinger til arbejdsmiljøforskning i sit finanslovudspil? Det synes jeg kunne være interessant at få et svar på.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kan så med bedrøvelse konstatere, at nok er fru Jette Gottlieb dybt engageret i arbejdsmiljøspørgsmål, men dog ikke så dybt engageret, at hun er villig til at acceptere, at der bliver brugt penge fra satspuljeforliget på området, og det synes jeg da er dybt besynderligt. I øvrigt har fru Jette Gottlieb jo ikke stor indflydelse på det, for hun er jo ikke med i forligskredsen.

Til hr. Bjarne Laustsen: Jeg må kraftigt bestride, at vi stiller forslag her i Folketinget om at forringe arbejdsmiljøet. Vi har stillet forslag om at pille nogle tidsler, som med statsgaranti gør mere skade end gavn, ud af regeringens arbejdsmarkedspolitik. Det er ikke at forringe arbejdsmiljøet, men vi kan tage diskussionen punkt for punkt, hvis der er tidsmæssig mulighed for det.

Så kan jeg sige, at i Avlum-Haderup Kommune har vi en særdeles fornuftig arbejdsfacon, hvor vi udliciterer nogle områder og beholder andre hjemme i kommunen. Det synes jeg da er en god måde at gribe det an på.

Og så vil jeg meget gerne deltage i en diskussion med hr. Ole Sohn om flere penge til forskning i arbejdsmiljø. Jeg mener, der stadig væk er nogle midler tilbage i satspuljen, som vi kan anvende. Men det vil jeg gerne have en diskussion med hr. Ole Sohn om.

Men jeg har jo forstået, at der er en selvopfattelse blandt de fire partier til venstre i salen, disse sammenklistrede partier, om, at det er gode partier, og at vi andre er onde partier. Det besværliggør jo unægtelig en sådan konstruktiv forhandling, der ellers kunne være behov for.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Det er rigtigt, at jeg kritiserede tanken om, at man skulle lave arbejdsmiljøforskning for satspuljemidler. Det hænger sammen med, at satspuljemidlerne er defineret til et andet formål.

Hvis nu hr. Knud Erik Kirkegaard i stedet havde sagt: Det vil vi gerne være med til at afsætte penge på finansloven til, så kunne vi sagtens være blevet enige om, at det var en rigtig god idé. Det syntes vi også sidste år, men da stemte De Konservative jo imod i forbindelse med ændringsforslagene til finansloven. Så det hænger jo ikke sammen det dér.

Så vil jeg spørge: Når man nu fremsætter det her forslag til vedtagelse, hvordan vil De Konservative så konkret være med til at få en vurdering af konsekvenserne af de eksisterende og kommende aktiviteter, der regulerer området for udbud og udlicitering? Hvordan skal det konkret udmøntes? Hvad er det, der skal ske dér? Med hvilke midler skal det ske? Hvad er det for nogle initiativer, der vil styrke den offentlige sektors arbejdsmiljøkompetence? Hvad er det, De Konservative dér konkret vil foreslå?

Angående opfølgningen af den vedtagne indsats mod udviklingen i arbejdsmiljøforhold og sygefravær: Hvad er det, der skal ske dér? Hvad ønsker De Konservative at afsætte midler til eller give bestemmelser om, at man bør gøre i den offentlige sektor? Hvad er det, der skal ske helt konkret, og hvordan finder man midler til det?

Nu kommer der jo her et forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Nu kan jeg forstå, at når De Konservative taler om forbedringer, så bliver det til, at det er tidsler. Jeg kan forstå, at hjemmehjælperne er nogle af dem, der skal have tidslerne, for hvordan kan

man forsvare at forklare, at man fjerner arbejdsmiljøet, altså Arbejdstilsynets muligheder for at være i hjem i forbindelse med hjemmehjælp, i forbindelse med dagplejere, i forbindelse med distancearbejde, i forbindelse med hjemnearbejdspladser? Der skal arbejdsmiljøloven ikke gælde. Det er da en forringelse. Hvordan kan man klare at sige, at det er en forbedring?

Det er nøjagtig det samme, som vi har talt om tidligere, nemlig at det mest konstruktive, Det Konservative Folkeparti kan svinge sig op til, f.eks. er forslaget om erhvervszoner. Ja, så skal arbejdsmiljøloven ikke gælde, ferieloven skal ikke gælde, og andre ting skal ikke gælde, og det skal være et uland.

Vi mangler altså stadig væk at få et svar fra De Konservative: Hvordan vil de leve op til deres eget forslag til vedtagelse i dag, som der er en lang række forpligtende initiativer i?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu har jeg jo ikke den samme grundige parlamentariske erfaring som hr. Knud Erik Kirkegaard, men jeg tror alligevel godt, jeg kan vidergive et parlamentarisk tip.

Når regeringen ofte knytter an til SF og Enhedslisten, når det drejer sig om arbejdsmiljø, så hænger det givetvis sammen med, at SF og Enhedslisten er de partier, som kommer med det ene forslag til forbedring af arbejdsmiljøet efter det andet, både selvstændigt og i forbindelse med finanslovforhandlingerne, hvor der skal skaffes penge.

Vi er med til både at finde pengene og med til at sætte dem i gang på arbejdsmiljøområdet. Så hvis Det Konservative Folkeparti gerne vil, og jeg forstår jo nu, at man er interesseret i at være med til at forbedre arbejdsmiljøet også konkret med handlinger og økonomi, så vil jeg anbefale Det Konservative Folkeparti at komme med nogle økonomiske forslag: Her vil vi bevilge x antal millioner, vi skaffer dem dér. Eller: Vi vil være med til at sætte skatterne op, hvis det er det, der er nødvendigt midlertidigt for at være med til at sikre et bedre arbejdsmiljø. Det er den måde, man arbejder på.

Det vil jeg meget gerne diskutere, også hen over sommeren. Måske kan SF og De Konservative lave nogle fælles forslag til, hvordan man skaffer økonomi til bedre arbejdsmiljø. Vi er meget åbne. Men det der tip om at komme med nogle konkrete forslag og omsætte de gode var-

me ord til konkret handling er anbefalelsesværdigt.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kan igen med bedrøvelse konstatere, at fru Jette Gottlieb går op i det med arbejdsmiljøet, men alligevel ikke så meget.

Så stiller fru Jette Gottlieb sammen med en række andre spørgsmålet: Hvordan vil vi konkret leve op til de enkelte punkter i den vedtagelse, der ligger? Det spørgsmål stilles, uden at regeringen på noget tidspunkt har oplyst om, hvordan man fra den side konkret vil leve op til det parallelle vedtagelsesforslag fra regeringens side.

Jeg vil foreslå, at vi sammen tager den debat i en forhandlingsrunde, og så går vi gennem punkt for punkt, hvordan vi kommer videre. Det er jeg overbevist om er den rigtige parlamentariske facon at komme videre på i den sag. I hvert fald er det ikke særlig frugtbart inden for en taletid på 1 minut at skulle gennemgå samtlige disse punkter. Det er simpelt hen fysisk umuligt.

Hr. Bjarne Laustsen gav en fuldstændig misvisende gennemgang af det forslag om distancearbejde, som vi har fremsat. Der er ikke tale om, at AT ikke får adgang til private hjem. Der er tale om, at der skal vises særlige hensyn, når AT skal på besøg i private hjem, og det synes vi da er en klog politik fra Arbejdstilsynets side, og det skulle hr. Bjarne Laustsen tage at støtte.

Til hr. Ole Sohn: Jamen jeg synes, at vi i fællesskab f.eks. i Arbejdsmarkedsudvalget skal tage en drøftelse af, hvordan vi kommer videre med de konkrete punkter.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Jette Gottlieb for den tredje og sidste korte bemærkning til den konservative ordfører.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg synes nu stadig, at hr. Knud Erik Kirkegaard skylder mig en forklaring på, hvordan han vil forsvare, at bevillinger til forskning i arbejdsmiljø hører ind under formuleringen af satspuljeforliget og de formuleringer, der står om, hvad satspuljepengene skal bruges til. Jeg synes, han skulle komme med den forklaring i stedet for at skælde ud over, at jeg siger, at man skal finde pengene på finansloven. Det er trods alt der, sta-

tens finanser bliver prioriteret, og ikke i satspuljen.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Der har været tre korte bemærkninger. Jeg har stor forståelse for yderligere, men jeg tror, at vi må holde os til det.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jamen jeg kan godt forstå, at fru Jette Gottlieb er sur over det der med satspuljeforliget. Det er jo simpelt hen, fordi fru Jette Gottlieb ikke er med i forligskredsen. Det er en ganske enkel forklaring på det.

Og jeg kan godt gøre opmærksom på, at der jo allerede af satspuljemidlerne er brugt beløb til forbedringer af danske lønmodtageres arbejdsmæssige situation på deres arbejdspladser. Det synes jeg da falder smukt i tråd med det formål, der i øvrigt er for de penge, som befinder sig i puljen fra satsreguleringen.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det ordførerrækken og hr. Klaus Kjær.

Klaus Kjær (DF):

I Dansk Folkeparti finder vi det meget rimeligt, at Folketinget ønsker at drøfte arbejdsmiljøproblemer, navnlig de psykiske problemer og det øgede arbejdstempo med deraf følgende nedslidning.

Men baggrunden for begge forespørgsler er i og for sig lidt underlig, for den bygger på forkerte præmisser og indeholder dermed en udo-kumenteret påstand.

Den forkerte præmis er, at der som følge af udlicitering nødvendigvis sker forringelser i arbejdsmiljøet, hvilket jo langtfra er givet. Det ville jo være det samme som at sige, at arbejdsmiljøet i private virksomheder generelt er dårligere end i offentlige virksomheder, og det er det naturlige isikke.

Selv offentlige virksomheder har gennem snart 20 år brugt meget energi på at effektivisere inden for egne rammer. Og mon ikke mange af de ansatte i stat, amter og kommuner har mærket de nye tider i form af usikre ansættelsesforhold, højere arbejdstempo, mere nedslidning, kedeligere arbejdsopgaver og mindre indflydelse i dagligdagen. Man kan sige, at de offentlige arbejdsgivere måske i højere grad har overtaget koncepterne og arbejdsprocedurerne fra de private arbejdsgivere.

I den anmeldte forespørgsel fra Enhedslisten nævnes specifikt som eksempler på konsekvensen af udliciteringer udtalelser fra statsministeren i nytårstalen om problemer med stramme køreplaner for buschauffører og stigende arbejdstempo for rengøringsassistenter.

Men hvilken forskel er der egentlig på, om buschaufføren er privat ansat eller offentligt ansat, når han skal følge nogle – og det medgiver jeg – meget ofte stramme køreplaner? Eller for den sags skyld: Hvilken betydning har det, hvor mange vejbumper han skal køre over, uanset om han er privat ansat eller offentligt ansat? Man ved jo, at de vejbumper erfaringsmæssigt kan give anledning til belastende rygskader.

Og hvilken forskel gør det for rengøringsassistenten, som gør rent eksempelvis på en skole, om hendes arbejdsgiver er et kommunalt eller privat firma? Det afgørende må være, hvilken personale- og arbejdsmiljøpolitik den enkelte arbejdsgiver har.

LO har for nylig lavet en analyse, foretaget på baggrund af data fra Teknologisk Institut, af medarbejdernes arbejdsmiljømæssige forhold, hvor der bliver udliciteret, eller hvor der gennemgås andre former for organisatoriske ændringer med henblik på at effektivisere.

Analysen peger på, at mindre indflydelse, mere ensformigt arbejde og deraf følgende dårligere trivsel og øget nedslidning alt for ofte er konsekvensen af en effektivisering. Analysen peger imidlertid også på, at der i dag kun findes en meget begrænset viden om den offentlige sektors omstilling til alternativ drift eller styreform, og at det derfor er vanskeligt at beskrive den nærmere.

I Dansk Folkeparti er vi enige om, at der generelt bør arbejdes på, at der skabes et bedre arbejdsmiljø. Og Dansk Folkeparti deltager også meget gerne i de politiske drøftelser omkring dette arbejde. En grundlæggende forudsætning må dog være, at årsagen til og sammenhængen med de arbejdsmiljømæssige problemer klarlægges.

Som nævnt er der meget lidt viden på dette område, hvilket medfører, at regeringen ofte fægter i mørke og kommer med spredte og usammenhængende forslag. Jeg tvivler ikke på, at intentionerne om at forbedre arbejdsmiljøet er gode nok, men det er midlerne til opnåelse af et bedre arbejdsmiljø, som vi jo politisk kan være uenige om.

I Dansk Folkeparti fokuserer vi ikke ensidigt på, om udlicitering er godt eller skidt. Vi vil vur-

dere fra sag til sag. Men det er vigtigt for os, at arbejdsmiljøforholdene for de ansatte både i private og offentlige virksomheder er i orden, og at arbejdsmiljølovgivningen overholdes.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er lige for at rette en misforståelse. Dansk Folkepartis ordfører mente, at det var en forkert præmis, som forespørgslen var rejst på. Men vi har faktisk skrevet: »Hvad kan regeringen oplyse om sin strategi for bedre at sikre arbejdsmiljø og arbejdsglæde i forbindelse med udlicitering fra stat, amter og kommuner?«

Og når vi har gjort det på den måde, er det, fordi vi er meget opmærksomme på, at der er arbejdsmiljøproblemer både hos privatansatte og hos offentligt ansatte.

Men hvis ikke man stiller nogle krav til arbejdsmiljøet i forbindelse med udliciteringer, så oplever vi det, som hr. Klaus Kjær og jeg ved er sket eksempelvis nede i Vestsjællands Amt, hvor man har udliciteret busruterne, og hvor man ikke har taget hensyn til det. Nu er man i den situation, at den private entreprenør, som har fået opgaven, fordi han var den billigste, har lavet så stramme køreplaner, at skal de overholdes, så skal bussen på en af busruterne køre 105 km/t. Det er jo ganske uansvarligt.

Derfor er det jo ret væsentligt, at man stiller nogle krav til arbejdsmiljøet i forbindelse med udlicitering, og for den sags skyld også, hvis man selv vil fastholde opgaven. Men arbejdsmiljøet spiller en usædvanlig afgørende rolle i forbindelse med offentlige serviceopgaver.

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

Jo, vil jeg sige til hr. Ole Sohn, det er en præmis, vi diskuterer på. Det står udtrykkeligt i teksten, at det alene er i forbindelse med udlicitering, at vi skal drøfte de her problemstillinger.

Når man ikke kan uddrage noget dokumenteret om dårligere arbejdsforhold generelt i private virksomheder og i offentlige virksomheder, så giver det i og for sig ingen mening alene at fokusere og debattere arbejdsmiljøproblemer i relation til udliciteringer. Vi må hele vejen rundt. Og hr. Ole Sohn var jo også selv inde på det i sin ordførertale.

Jeg synes, at hr. Ole Sohn var en af de få talere til venstre i salen, som netop gjorde en del ud af at nævne, at man selvfølgelig skulle fokusere både på private arbejdsgivere og på offentlige

arbejdsgivere, og, det forstod jeg også på hr. Ole Sohn, at det væsentligste måtte være, at arbejdsmiljøforholdene er i orden, uanset om arbejdsgiveren er privat eller offentlig.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Susanne Clemensen som ordfører.

Susanne Clemensen (CD):

Ideologi er ubrugelig i praktisk politik. Det har vi altid ment i CD, og det viser denne her debat om arbejdsmiljø og udlicitering til fulde. I hvert fald er det tankevækkende, at de forespørgsler, som her er til debat, alle omhandler konsekvenserne af udlicitering.

I CD mener vi, at vi må se meget mere bredt på problemstillingen. Der findes bestemt også dårligt arbejdsmiljø, hvor der er tale om, at det er kommunerne eller amtskommunerne, der selv varetager den pågældende opgave.

Naturligvis tror vi ikke, at blot alt bliver privat eller udliciteret, så er alle problemer løst. At tro, at privatisering og udlicitering af alt løser alle opgaver, er lige så forkert som at tro, at det offentliges egen varetagelse af alle opgaver er løsningen.

Vi er i CD for den blandingsøkonomi, som vi kender i Danmark. Om opgaver skal udføres privat eller offentligt, må afgøres af, hvor tingene udføres bedst. Eksempelvis har vi i CD ingen problemer med, at private kan deltage i pleje- og omsorgsområdet, men det skal være under den forudsætning, at det offentlige bestemmer, hvilke opgaver der skal udføres, og hvilke kvalitetskrav der skal opfyldes.

Vi venter os meget af de sociale klausuler og den ny førtidspensionsreform. Begge initiativer vil forhåbentlig føre til et mere rummeligt, fleksibelt arbejdsmarked. Men forudsætningen herfor er efter CD's opfattelse, at vi ikke bør pålægge erhvervslivet flere økonomiske og administrative byrder. Derfor tog vi kraftigt afstand fra den del af finanslovaftalen for år 2001, som regeringen indgik med SF og Enhedslisten.

Det er jo netop også værd at bemærke, at ud af de 10-20 mest farlige, nedslidende og udsatte job, som arbejdsministeren har peget på, er mange af jobbene netop inden for pleje- og service-sektoren i kommunerne. Det gælder f.eks. hjemmehjælpere, social- og sundhedshjælpere, assistenter samt rengøringspersonale.

Her er det efter vores opfattelse nødvendigt at udvikle et bedre arbejdsmiljø i den offentlige sektor som helhed og ikke kun fokusere på de

ansattes arbejdsmiljø i forbindelse med udlicitering. Det er derfor, vi er medforslagsstillere til en forespørgsel, som netop ikke kun fokuserer på udlicitering, men fokuserer på de offentlige opgaver som helhed, hvad enten de bliver løst i privat eller offentligt regi.

Vi skal satse på bedre uddannelser, efteruddannelse, investeringer i bedre maskiner og produkter, så vi netop undgår tunge løft og sygefravær på grund af dårlige og ligefrem farlige produkter. Og så skal der flere hænder til, det vil sige mere personale, for at klare opgaverne bedre i den kommunale og amtskommunale sektor. Det vil efter vores opfattelse også føre til en forbedring af det psykiske arbejdsmiljø.

Vi støtter også flere dele af arbejdsministerens nylig fremsatte lovforslag, herunder at udbyderen får et medansvar for, at arbejdsmiljølovgivningen overholdes. For vi har jo i relation til bybuschaufførers arbejdsmiljø, altså det at sikre dem et sundt og sikkert arbejdsmiljø, set, at den nuværende lovgivning, hvor ansvaret alene påhviler arbejdsgiveren, ikke er tilstrækkelig. Så selvfølgelig har vi eksempler på, at udlicitering fører til et dårligt arbejdsmiljø for de ansatte, men vi skal blot huske på, at det altså også er en udvikling, som den nuværende regering har bifaldet og presset på for.

Statsministeren spurgte: Hvordan tager vi konsekvensen af det, vi ved om vigtigheden af et afvekslende arbejdsliv? Han svarede selv på spørgsmålet ved at sige, at parterne bør se på det. Spørgsmålet er, om det er godt nok. Spørgsmålet er, om ikke staten, amter og kommuner her kunne gå foran. Finansministeren som arbejdsgiver for offentligt ansatte i staten bør efter CD's opfattelse sørge for, at rengøringspersonalet får et afvekslende arbejdsliv og afvekslende arbejdsopgaver ved at lade dem varetage lettere kontorfunktioner. Her var noget, hvor regeringen og staten kunne gå foran med et godt eksempel.

Til slut vil jeg gerne sige, at CD i forbindelse med finanslovaftalen i 1999 var med til at sørge for ekstra penge til Sund bus-projektet, ligesom vi har kæmpet for flere servicejob til ledige over 48 år, der kunne aflaste og hjælpe til i den kommunale sektor, hvor en lang og forkromet uddannelse ikke nødvendigvis er løsningen, men derimod livserfaring, modenhed og arbejds erfaring.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil godt sige til fru Susanne Clemensen, at jeg er meget enig i, at der er store og gennem en årrække også voksende arbejdsmiljøproblemer både inden for den private sektor og inden for den offentlige sektor. Det har vi i øvrigt også tidligere i denne her valgperiode haft store forespørgselsdebatter om.

Når vi har rejst denne her forespørgselsdebat specifikt på spørgsmålet om udlicitering, er det jo netop, fordi vi har konstateret målbare forringelser af arbejdsmiljøet specifikt på de områder, hvor der er sket udliciteringer. Og når vi har ønsket at koncentrere debatten om det, så har det været, fordi vi så har haft mulighed for at være langt mere konkrete. Netop derfor skulle bl.a. noget af det, vi laver her – det er grunden til den her debat – kunne gå ind i den lovbehandling, vi f.eks. har om udbyderansvar.

Så baggrunden for, at vi har indsnævret også forslaget til vedtagelse, er for at give mulighed for at være mere konkret. Og så vidt jeg kan høre på alt, hvad fru Susanne Clemensen sagde, var hun faktisk enig, både i de initiativer, der er taget indtil nu, og hun har også stemt for dem, og i øvrigt også i forslaget til vedtagelse. Så jeg vil da meget gerne opfordre hende til også at stemme for den vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

For mig og for CD er det blot vigtigt at understrege, at det ikke er udlicitering som sådan, der er godt eller dårligt. Det er i høj grad også et spørgsmål om de krav, man stiller, når man udliciterer en opgave. Her tror jeg, at vi er i begyndelsen af en fase, hvor vi har høstet erfaringer. Vi har fået nogle erfaringer på det her område, og kommunerne er også blevet klogere med hensyn til, at de altså skal være mere præcise og mere konkrete, når de stiller krav til dem, der byder på en opgave.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg tror lige præcis, at det er de muligheder, der er, også i kraft af de initiativer, der nu kan tages i fremtiden. Det er som sagt også derfor, jeg tror, at CD sådan set med god grund kunne stemme for det forslag til vedtagelse.

En anden ting, som fru Susanne Clemensen sagde i sin ordførertale, og som jeg godt vil hæfte mig ved, var henvisningen til staten som ar-

bejdsgiver. Det synes jeg var meget interessant. Jeg tror, at CD og Enhedslisten kan komme med nogle rigtig gode forslag til, hvordan finansministeren skal forholde sig som arbejdsgiver med henblik på at sikre mange af de ting, som vi her foreslår, konkret udmøntet i den statslige personalepolitik.

Så dér tror jeg, at der er en mulighed for, at man kan lave nogle temmelig gode forslag og måske også bindinger til regeringen. Det tror jeg vi kan arbejde videre med fremover.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Anders Samuelsen som ordfører.

Anders Samuelsen (RV):

Dagens forespørgselsdebat om arbejdsmiljø fokuserer på arbejdsmiljø i forbindelse med udlicitering. Debatten er vigtig, fordi vi aldrig kan gentage ofte nok, at laveste pris i forbindelse med udlicitering ikke må være et resultat opnået på bekostning af et ordentligt arbejdsmiljø.

At arbejdsmiljøet ligger regeringspartierne på sinde understreges såmænd også senere i dag, når vi skal behandle et arbejdsmiljøforslag, som skal være med til at støtte en indsats, som også Det Radikale Venstre lægger afgørende vægt på. Det er en indsats, som skal være med til at sikre mod nedslidning, mod sygdomme som følge af dårligt arbejdsmiljø, og som skal være med til at sikre, at det at gå på arbejde giver mening også i det lange løb.

Udlicitering har jo været et varmt emne i mange år, og det er det vel stadig. Men med debatten i dag og den vedtagelse, der er lagt op til, mener jeg faktisk, at vi er kommet et afgørende skridt i retning af en generel anerkendelse af, at udlicitering af opgaver er noget, der er kommet for at blive. Nu drejer diskussionen sig mere om, hvordan vi rent faktisk griber udliciteringen an, når den foregår.

Som det altså også konstateres i den vedtagelse, der er fremsat af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, SF og Enhedslisten, har regeringen allerede taget en række skridt til at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø for de ansatte i forbindelse med udlicitering.

Noget af det, vi i den kommende tid skal fokusere yderligere på, er, at vi optimerer opsamlende viden og analyser om arbejdsmiljøforhold i forbindelse med offentlige omstillings- og udbudsprocesser inden for de offentlige serviceområder, herunder ved udlicitering.

Det vil altid være sådan, at faktuel viden er en vigtig forudsætning for at komme videre i den rigtige retning. Ligeledes vil vurderinger af konsekvenserne ved de eksisterende og kommende aktiviteter og initiativer, som regulerer området for udbud og udlicitering, være af central betydning, og herunder er det selvfølgelig optimalt, om der kan sigtes efter at udvikle inddragelsen af medarbejderne ved omlægning af de offentlige driftsformer, herunder altså ved udlicitering, så medarbejderne sikres en reel indflydelse på planlægningen og gennemførelsen af ændringer i arbejdet og driftsformen.

Når alt dette er sagt, vil jeg gerne vende tilbage til selve den grundlæggende debat om udlicitering. For samtidig med at det er befriende, at vi nu har en generel anerkendelse af, at udlicitering er her, og at det derfor gælder om at få det bedst mulige ud af den, så vil jeg også godt markant og tydeligt fra Det Radikale Venstres side sige, at udlicitering ikke er et mål i sig selv. At gøre debatten om en offentlig sektor, hvor man får mest muligt for pengene, og hvor arbejdet for at højne kvaliteten gøres til udelukkende et spørgsmål om udlicitering eller ej, er simpelt hen for fattigt.

Velfærdsdiskussionen fortjener bedre end det, og det gør selvfølgelig også debatten om et bedre eller et dårligere arbejdsmiljø.

Hvorfor ikke først og fremmest kigge indad og se på, hvordan man forbedrer forholdene internt i den offentlige sektor mest muligt og gør den offentlige sektor mest muligt konkurrencedygtig ikke blot på prisen, men også som en spændende, kreativ og udfordrende arbejdsplads.

Man kan spørge: Hvordan kan man gøre det? Men svaret mener jeg er rimelig enkelt: Ved at give plads til forskelligheder og alternative løsninger, så inspirationen og udviklingen kan blomstre indefra i den offentlige sektor. Man kan nedbryde de stive ledelsesformer, tro på den enkelte ansatte, slippe ressourcerne fri i stedet for konstant at overdænge en medarbejder med regler, regler og regler; i stedet for konstant at forfølge de ansatte med mistillid og detailstyring.

Vi har i Folketinget vores del af ansvaret, når vi pr. rygmarvsreaktion står klar med bud om nye reguleringer, hver gang vi får ét dårligt eksempel ude fra virkeligheden, f.eks. fra hjemmehjælpsområdet. Hvordan kan man gøre sig nogen illusion om nogen sinde fuldstændig at undgå dårlige historier ved hjælp af nye regler?

Jeg tror det ikke. Tværtimod er jeg sikker på, at vi øger risikoen for dårlig service, når vi ender oppe på, som man nogle steder har gjort, at hjemmehjælpsområdet har en konfrontationstid, som kun ligger omkring 50 pct. Resten går med at udfylde skemaer, lave administration, gå til møder og til transport.

Så vi har et symptom på, at vi er endt på et skråplan, som vi ikke kan være tjent med. Måske er vi netop endt på et sted, hvor det bliver for nemt for private at konkurrere med den offentlige service. Og hvor tages de ressourcer i bund og grund fra, der skal bruges til yderligere administration og sikring af, at man overholder alle reglerne? De tages selvfølgelig i den sidste ende fra produktionslivet, hvor ellers? Der er jo ikke andre steder at hente midlerne, og så har vi miseren.

Derfor må opfordringen i hvert fald fra Det Radikale Venstres side være: stol på medarbejderne, vis tillid, læg beslutningerne ud i de decentrale enheder og læg afgørende vægt på den sidste pind i vedtagelsen i dag.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Ole M. Nielsen som ordfører.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil også gerne sige tak til de to forespørgere. Jeg synes, det er vigtige emner, vi diskuterer, selv om jeg måske nok på en eller anden måde synes, de er unødvendige. Der er jo allerede i L 172 fremsat forslag om udbyderansvar, så man er godt på vej.

Vi støttede både det beslutningsforslag fra de borgerlige partier, der hedder B 107, som har noget med at stille betingelser ved udbud at gøre, og vi har også tilsagt vores støtte til L 172 på trods af, at der er elementer deri, som vi faktisk ikke er vildt begejstrede for. Men vi synes ikke, vi kan holde til at stemme imod de gode ting deri.

Kristeligt Folkeparti har aldrig været vildt begejstret for udlicitering, og vi er det i hvert fald ikke af ideologiske grunde. Vi mener faktisk, at udlicitering er en nødløsning, fordi man er for dårlig til at lede og drive offentlig virksomhed. Det er simpelt hen, fordi man lader det køre for længe. Man har ikke evnen til modernisering, til fornyelse, og så kører det altså så længe, at man bliver helt konkurrenceudygtig. I stedet for at være lidt hårdere med hensyn til at foretage løbende moderniseringer, bliver man så nødt til at tage den helt hårde tur og udlicitere.

Hvor galt det kan gå, så vi jo tydeligt i Aalborg, hvor man troede, man kunne få noget lavet til 50 pct. af prisen. Det kan man jo under alle omstændigheder kun af to grunde. Den ene er, at man har været utrolig ineffektiv selv, og den anden er, at der bliver gået på akkord med kvaliteten, på arbejdsmiljøområdet og på alle mulige andre områder.

Det er selvfølgelig fuldstændig tosset, og selv om statsministeren nu mener, at man kun kan lave den slags gode sager med partier til venstre, så burde man jo nok overveje, om ikke der burde være en eller anden grænse for, hvor uklog og uansvarlig man kan være som socialdemokratisk borgmester, når man udbyder.

Jeg synes godt, at man måske internt i partiet burde lave en eller anden regel om det. Det er jo i hvert fald et skoleeksempel på dårligdom.

Men udlicitering er jo, vil jeg gerne gentage, for os kun en nødløsning, når man ikke er god nok til at drive det i offentligt regi, og kun dér er det i virkeligheden nødvendigt.

Og så er det jo mærkeligt, når vi taler om arbejdsmiljø, at arbejdsmiljøet er ringere i private virksomheder, der arbejder med offentlige opgaver, med service over for det offentlige, end i andre private virksomheder.

Det er jo egentlig et paradoks, at det er sådan, det er. Det er fuldstændig skørt, at det er sådan. Og det er jo, fordi man ikke har været god nok i den udbudsrunder til at gøre tingene rigtigt. For det dårlige arbejdsmiljø, vi kender på de her serviceområder, er jo ikke det, der kendetegner private virksomheder i almindelighed. Det er da kun de specielt dårlige virksomheder, der har problemer i det omfang.

Som kommentar også til formuleringen i hr. Ole Sohns forespørgsel om arbejdsglæde, så tror jeg da, man må konstatere, at generelt er der større arbejdsglæde i private virksomheder end på offentlige arbejdspladser. Det tror jeg faktisk der er – undtagen på de her serviceområder.

Og når der er større arbejdsglæde på private virksomheder, så er det, fordi der har lederen ligesom myndighed til at være leder. Det, der gør enhver ledelse dårlig, er, når ledelsen ikke har den fulde kompetence og altså er bundet af nogle andre ting end dem, lederen selv synes er fornuftige.

Så der er mange ting, som jeg synes i virkeligheden ikke har så meget med ideologi at gøre på det område her. Det går lidt på tværs, og derfor er det selvfølgelig rigtigt og fornuftigt at stille nogle krav, og at betingelserne i de private virk-

somheder, der skal udføre offentlig service, ikke er ringere, end når det køres i offentligt regi.

Så nævnte statsministeren i sit indlæg også noget med, at man kunne prøve at tilrettelægge arbejdet sådan, at man ikke lavede det samme alle ugens dage.

Nu ved jeg ikke, hvordan man vil sætte en buschauffør til noget andet end at køre bus. Alt så konduktører har man jo afskaffet for nogle år siden. Det gik også galt i Århus, men den historie vil jeg ikke fortælle. Men det er jo ikke så nemt at sætte buschauffører til noget andet.

Og så synes jeg måske også nok, man bør sætte spørgsmålstejn ved nogle af de analyser, der bliver lavet om sygelighed, dødelighed og andre problemer hos specielt buschauffører og ansatte i rengørings- og servicesektoren. Jeg tror helt bestemt, det er rigtigt, at de har højere dødelighed og større sygelighed osv. Men det, man mangler i den undersøgelse, er måske at undersøge, hvordan de mennesker havde det, før de startede det job. Det kan jo være, det er en længere historie for de mennesker, sådan at de i virkeligheden var mere disponerede for sygdom og dødelighed, før de fik det job her. Det er jo en dybt tragisk social historie, men jeg er ikke helt utilbøjelig til at tro, at det også har lidt med det at gøre. Det er ikke absolut i bussen, de pådrager sig deres dårligdomme. Det kan godt være, de havde nogle med sig, da de kom dertil.

Men det korte af det lange er, at vi støtter selvfølgelig det forslag til vedtagelse, som vi har været med til at fremsætte. Vi synes, at det har alle de samme gode positive elementer, som der er i det, venstrefløjspartierne har fremsat, og så indeholder det ikke den dér forherligelse af regeringens indsats, som vi er lidt skeptiske over for.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg synes, hr. Ole M. Nielsen var ved at rette bager for smed i sit indlæg, og jeg synes, han gav kommunale borgmestre hele skylden, hvis der er noget, der går galt i udliciteringen.

Jeg synes, at når man hylder det private erhvervsliv, hvad jeg ved hr. Ole M. Nielsen gør, så skylder man også at sige, at ISS jo fik kontrakten, man bød på opgaven. Men det, man glemte at gøre, det var at levere den vare, der var aftalt.

Udbudsmaterialet var meget, meget omfattende. Det var ikke noget med, at man havde købt katten i sækken, men man kunne simpelt hen ikke levere varen og løb fra kontrakten.

Det synes jeg er meget, meget dårligt af en stor virksomhed som ISS. Det undlader man at nævne i den her sag.

Så igen i forhold til ønsket om mere forskning i sygefravær. Jamen så er der jo god grund til at støtte den incitamentspakke, som regeringen har lagt frem, for der er afsat penge til de formål.

Og så må hr. Ole M. Nielsen jo kunne støtte det forslag til vedtagelse, som vi har lagt frem her i dag.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne spørge hr. Ole M. Nielsen om hans holdning til vedtagelsen. Jeg er selvfølgelig meget opmærksom på, at han har været medforlagsstiller til et forslag til vedtagelse, som bygger på noget uforpligtende, i og med at det ikke bygger på et grundlag.

Det gør det første forslag derimod. Man kan være uenig, det forstår jeg så hr. Ole M. Nielsen er på et enkelt punkt, men stort set er Kristeligt Folkeparti jo positivt stemt over for de initiativer, som er sat i gang, har stemt for en lang række af dem.

Så derfor er mit spørgsmål til hr. Ole M. Nielsen, hvis det nu viser sig, at der er et flertal for det af regeringen, SF og Enhedslisten fremsatte forslag, om det så ikke kunne formå Kristeligt Folkeparti at stemme for det i erkendelse af, at det dog trods alt bedre end ingenting.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det var hr. Bjarne Laustsens spørgsmål om ISS og Aalborg Kommune. Jeg har ikke nogen som helst lyst til at forsvare ISS i den handel dér, men jeg må sige som indkøberen, altså som Aalborg Kommune, at hvis man tror, man kan få noget til halv pris og så få det lige så godt, så er der et ord, jeg ikke vil bruge om det, men så er det det omvendte af klogt.

Jeg har lært som købmand, at man laver en god forretning, hvis det er en god forretning for begge parter, og det er det, borgmesteren i Aalborg Kommune har glemt. Man kan ikke gå ud og få noget til halv pris og så tro, man får den samme gode vare. Det er simpelt hen for tosset, rent ud sagt. Men det har nok også været et skoleeksempel, som andre vil lære af.

Til hr. Ole Sohn: Jeg kan ikke forstå, at alle de dér fem stregpunkter i vores vedtægelsesforslag skulle være uforpligtende. Hvorfor er de så med i det forslag, som hr. Ole Sohn fremsætter?

Jeg ved nemlig også, at det var helt unødvendigt med så lang en vedtagelse. I virkeligheden kunne den lige så godt hedde, at der skal stilles lige så strenge krav til arbejdsmiljø, sociale forhold osv., når man udliciterer, som man har, når det drives som offentlig virksomhed. Så kort. Det er jo det, vi snakker om her. Det er måske ikke operativt nok, det skal jeg ikke kunne sige, men det er jo det, det handler om. Så kort synes jeg egentlig i princippet det kunne siges.

Hvordan vi stemmer, hvis det skulle vise sig, vil jeg ikke får flertal for vores forslag til vedtagelse, vil jeg åbenbare for forsamlingen senere.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Selv om man er købmand af oprindelse og måske er en god indkøber, behøver man jo ikke at være ensidig; det var derfor, jeg angreb hr. Ole M. Nielsen for i sit indlæg bare at klandre Aalborg Kommunes Kommunalbestyrelse, for der var den vinkel på det, at en stor virksomhed, en anerkendt virksomhed, går hen og siger til kommunen: Vi kan godt levere den vare her. Man kan diskutere pris og alt det andet, men man kan godt levere den vare. Og så løber man af pladsen.

Det var derfor, jeg syntes, det var meget ensidigt kun at klandre den ene part. Jeg synes, at der er meget god grund til også at sige, at om ikke andet må det være et kæmpestort prestige-tab for en stor virksomhed, der gerne vil sælge en ydelse til andre. Man kan jo ikke tro på, at ISS kan levere varen i et andet tilfælde.

Og så synes jeg bare igen med hensyn til forslaget til vedtagelse, at vores forslag, langt eller ej, dækker hele det område, som hr. Ole M. Nielsen taler om. Så prøv at stemme for det.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det var hr. Ole M. Nielsen, som ikke helt kunne forstå, hvorfor det skulle være uforpligtende, det forslag, som Kristeligt Folkeparti er medforlagsstiller til. Men virkeligheden er jo, at alle pindene bygger på en virkelighed, en virkelighed, som består af, at en række af Folketingets partier har sat initiativer i gang, har afsat midler til det i finansloven, har givet tilsagn om også at fortsætte; så derfor bygger det på en konkret virkelighed.

Forslaget uden indledningen er jo det samme som at sige: Jamen det lyder da meget pænt, de runde bemærkninger, og så må vi så se, om vi si-

den hen kan være med til at finde nogen penge, om man vil det.

Og en række partier, i hvert fald flere af de partier, som er medforlagsstillere sammen med Kristeligt Folkeparti, har jo faktisk i modsætning til Kristeligt Folkeparti stemt imod en række af de gode og konkrete initiativer, og det er derfor, jeg mener, at Kristeligt Folkeparti er i en lidt anden situation end V og K i den her sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Ja, til det sidste vil jeg nok sige, at det er rigtigt, at vi er i en lidt anden situation, men derfor mener jeg stadig væk, at det er forsvarligt at være medforlagsstiller til den formulering. Men det er vi så lidt uenige om.

Om situationen i Aalborg – nu skal vi jo selvfølgelig ikke afgøre den – men jeg mener da helt klart, at Aalborg Kommune kunne have kørt et sagsanlæg for kontraktbrud mod ISS. Det skulle de da ikke have sluppet fra gratis det dér, det mener jeg bestemt ikke.

Men Aalborgborgmesteren kunne nok ikke holde til, at den kørte i Nordjyske Stiftstidende i et par år, sådan en sag dér; det ville nok være for belastende. Det kan jeg såmænd godt forstå. Men det ville da helt klart have været det forsvarlige at rejse en sag imod et selskab, der løber fra sådan en handel dér. Det er da helt hen i vejret.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Thorkild B. Fransgaard som ordfører.

Thorkild B. Fransgaard (UP):

Debatten om konsekvenserne af udlicitering har udviklet sig til en debat for og imod udlicitering.

Udlicitering er noget, der er nødvendigt, for at skatteborgerne kan se, at de får det, de har krav på, for deres penge. Men når det er sagt: Der skal ikke ske udlicitering for enhver pris. Der skal stilles krav til kvaliteten, og det er noget, som de, der sidder i kommuner og amter og eventuelt i staten, har ansvaret for. De har ansvaret for, at kvalitetskravet bliver overholdt.

Så med hensyn til arbejdsmiljøet: Ja, det er, ligesom der er lagt op til, at der skal laves en særlov for de servicevirksomheder, der udfører serviceopgaver for det offentlige. Det kan ikke være rigtigt. Arbejdsmiljøloven må være den samme for alle virksomheder, hvad enten de er offentlige eller private.

Til forespørgslen fra SF om at sikre et bedre arbejdsmiljø og en større arbejdsglæde: Ja, med hensyn til arbejdsmiljøet er jeg overbevist om, at alle gør, hvad der er muligt, men selvfølgelig kan det altid forbedres.

Men med hensyn til arbejdsglæden: den har der ikke været talt meget om, men der er det min opfattelse – og jeg tror, jeg er enig med alle, der står ude og arbejder fra morgen til aften – at det bedste, man kan gøre for dem, for at de kan få en større arbejdsglæde, er at lette det store skatte- og afgiftstryk.

De, der står derude og knokler for at få samfundet til at hænge sammen, ja, det er først midt på torsdagen, de begynder at arbejde for sig selv; indtil da har de hele ugen arbejdet for det offentlige. De betaler imellem 64 og 74 pct. i skatter og afgifter. Det kan ikke blive ved, de mister modet.

Derfor har jeg fremsat et forslag til vedtagelse for at højne arbejdsglæden. Det er også det, debatten drejer sig om, selv om der ikke har været meget debat om det. Men jeg finder, at det er det vigtigste. Derfor har jeg fremsat et forslag om, at regeringen skal komme med en lovgivning om, at skatten på arbejde kan sættes ned, men det er der ingen der har villet tale om under hele debatten.

Derfor må jeg jo betragte det som ligegyldigt, om vi har en socialdemokratisk regering, eller vi eventuelt får en borgerlig regering efter det valg, der står foran os. Ingen af de partier ønsker at lette skattetrykket for den arbejdende befolkning, men det er da en melding, som den arbejdende befolkning så er klar over, og derfor kan de faktisk være ligeglade med, hvem de stemmer på af de partier.

Desværre er mit gamle parti opløst, ellers var der jo en mulighed for at stemme på os. Det vil sige, vi var de eneste, der var tilbage, der ville arbejde for og gøre noget for den arbejdende befolkning. Men desværre, det parti er opløst; man kan godt komme til at tænke, at det var en skam.

(Kort bemærkning).

Klaus Kjær (DF):

Jeg er enig med hr. Thorkild Fransgaard i, at spørgsmålet omkring arbejdsglæde ikke har været meget diskuteret, og jeg er også enig med hr. Thorkild Fransgaard i, at bl.a. skattetrykket, den følelse af, at man går på arbejde fra morgen til aften og på grund af skatten dårligt har til smør på brødet, har meget, meget stor betydning for arbejdsglæden.

Men jeg må sige til hr. Thorkild Fransgaard, at der er også andre ting, som kommer ind under arbejdsglæde. Det er også, hvordan klimaet er på arbejdspladsen, hvor tiltalende forholdene er, om der er dårligt arbejdsklima psykologisk mellem medarbejderne, det er sådan noget som kantineforhold osv. Det hører alt sammen ind under arbejdsglæde. Er hr. Thorkild Fransgaard ikke enig i det?

(Kort bemærkning).

Thorkild B. Fransgaard (UP):

Jeg er fuldstændig enig i, at arbejdsklimaet på virksomhederne og alle forhold på virksomhederne medvirker til arbejdsglæden. Det sagde jeg også i mit allerførste indlæg her tidligere i debatten. Men jeg er overbevist om, at det vigtigste for arbejdsglæden for den arbejdende befolkning er, at de får mulighed for at få lidt flere penge til sig selv, end de gør i øjeblikket. For som det er i øjeblikket, hvor det offentlige opsluger faktisk ligegyldigt, hvor meget de får i lønstigning, ja, så ville arbejdsglæden forsvinde.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg vil gerne sige tak for en rigtig god og fremadrettet debat, som jo også skabte større klarhed over de politiske holdninger, der er repræsenteret her i det danske Folketing. Jeg synes, vi har fået klare linjer med hensyn til, hvilke partier der forstår, at der er en sammenhæng mellem et bedre arbejdsmiljø, større arbejdsglæde i vores land og så det at have større forpligtelser og også det at have en lovgivning, der skaber grundlag derfor.

Ikke at vi skal detailregulere alt. Vi skal være en del af den samlede indsats, der sammen med overenskomster og aftaler på den enkelte virksomhed skaber netop det samlede billede, der gør, at arbejdsglæden bliver større og arbejdsskaderne mindre, arbejdsmiljøet bedre.

Debatten har skabt de klare linjer. Der er partier her i Folketinget, der ganske vist har gode ord på arbejdsmiljøområdet, men som ikke er rede til at følge op med forpligtelser i lovgivning og i regelsæt. Historien er jo én lang bekræftelse af, at det er sådan. Jeg har selv været med i ganske mange år på det felt, og jeg ved, at det forholder sig sådan.

Vi ved også fra historien, at de tre store borgerlige partier, Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti, for de to førstnævnte vedkommende i mange år, for sidstnævnte også i de senere år, hver gang, når det gjaldt forpligtelser,

stod af. Det har vi set igennem årtier, og det har vi også fået bekræftet i de senere år.

Når hr. Knud Erik Kirkegaard derfor giver udtryk for, at vi snart får et folketingsvalg, må jeg skuffe hr. Knud Erik Kirkegaard, hvis hans bevæggrund er at få en ny regering med henblik på at vende tilbage til de mere uforpligtende tider. Jeg kan ikke leve op til det ønske. Det tror jeg der forståelse for, i hvert fald i mit eget bagland.

Jeg skal så også gøre en indrømmelse i dag til hr. Ole M. Nielsen. Jeg var måske lidt uopmærksom i forhold til den politiske ordfører for Kristeligt Folkeparti. Jeg er ganske enig i hr. Ole M. Niensens indlæg om det engagement, som hr. Ole M. Nielsen selv repræsenterer, men også hr. Ole M. Niensens parti. Jeg kender godt engagementet. Jeg undskylder mig med, at jeg en gang imellem forveksler det selskab, Kristeligt Folkeparti somme tider befinder sig i. Man må forstå, at det somme tider smitter af.

Jeg vil også sige til den politiske ordfører for CD, at tilsvarende her skal siges i en god stund: CD's engagement i det gode arbejdsliv har vi jo også set mange gode eksempler på. Jeg vil sige, at jeg ved, arbejdsministeren vil kommentere det konkrete spørgsmål, som blev rejst også over for mig.

Jeg skal slutte med for min part at sige, at vi har fået større klarhed. Det er godt for det videre politiske arbejde. Vi ved, hvor skillelinjerne går. Der er dem, der har gode ord til arbejdsmiljøet, men ingen handling. Så er der dem, der for alvor kerer sig om arbejdsmiljøet suppleret af handling og suppleret af konkret regelsætning. Der er dem, der har modsat sig bedriftssundhedstjenestens indførelse her i landet med de beføjelser, der knytter sig dertil. Så er der dem, der så, at det var nødvendigt som en del af det moderne, velfungerende, menneskelige samfund.

Jeg takker for en god debat, og jeg ser frem til, at vi med det flertal, vi nu engang må arbejde på grundlag af, kan videreføre vores arbejde for at sikre større arbejdsglæde og bedre arbejdsvilkår for den store brede befolkning både i den offentlige sektor og i den private sektor.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Også jeg vil gerne takke for en god debat, der har bragt megen afklaring til stede, synes jeg. I tale efter tale er der jo konstateret en vis forståelse for de problemer, der ligger til grund for forespørgslerne, men det er unægtelig rigtigt, som statsministeren var inde på det, det er også ble-

vet meget tydeligt, at der er meget stor forskel på, hvor meget de enkelte partier vil følge op på den megen tale, den forstående tale i forhold til konkret handling.

Der er givet mange gode eksempler på i løbet af debatten, hvad der kan bringe os videre, gøre arbejdslivet mere menneskeligt, gøre arbejdslivet mere udfordrende – statsministeren var inde på det i sit indlæg med hensyn til en anden organisering af arbejdet – at sørge for, der er mere variation.

Hr. Ole M. Nielsen spurgte: Hvordan kan man gøre det i forhold til buschaufførerne? Og hvis man stiller det op, som hr. Ole M. Nielsen gjorde, kan man jo selvfølgelig smile lidt over problemstillingen, men der er faktisk gode erfaringer med at give f.eks. en gruppe af buschauffører ansvaret for planlægning og styring af udvalgte ruter og på den måde få indflydelse på egen arbejdsituation.

Og jeg tror, det i virkeligheden er en meget god idé at lade sig inspirere af, at der skal forskellige løsninger til i forhold til de forskellige gruppers særlige problemstillinger.

Jeg har noteret mig bred opbakning til en styrkelse af arbejdsmiljøforskningen, og ingen kan vel fortænke en arbejdsminister i at notere det med tilfredshed. Og jeg ser frem til, at den positive vilje også vil være at genfinde, når vi på et senere tidspunkt skal tilbage til den diskussion.

Så vil jeg gerne sige til hr. Knud Erik Kirkegaard, at de synspunkter, der er bragt til torvs om, at partssamarbejdet eller partssystemet skulle være sat ud af kraft eller måske ligefrem endda smadret i forhold til arbejdsmiljøarbejdet, at der synes jeg der er grund til, at hr. Knud Erik Kirkegaard lader sig orientere lidt tættere om den aktuelle situation.

Det er jo nu efterhånden temmelig længe siden, at begge parter atter blev repræsenteret i partssamarbejdet omkring arbejdsmiljøproblemerne. Den ene part havde en længere tænkepause, og jeg havde jo et håb om, at man så var kommet til så mange flere og nye kræfter, at det også gav en vitaminindsprøjtning til partssamarbejdet.

Det kan jeg af mange grunde ikke dokumentere har været tilfældet, men jeg tror, at man skal lade være med at forfalde til den konklusion, at det, at partnerne under den politiske fase ser væsentligt forskelligt på hensigtsmæssigheden i de lovforslag, regeringen lægger frem, er ensbetydende med, at partssystemet er sat ud af kraft. Det er ensbetydende med, at man godt kan have

nogle principielle synspunkter, der ikke konvergerer helt med regeringens lovforslag, men at man alligevel deltager i partssamarbejdet i løsningen af de opgaver, der følger, f.eks. med at udmønte lovgivningen i regler og vejledninger og lignende.

Jeg vil også godt advare mod den opfattelse, som præger hr. Knud Erik Kirkegaards indlæg, nemlig at regeringen smadrer partssamarbejdet, hvis vi går videre, end der kan opnås fuldstændig enighed med begge parter om. For situationen er jo den, at det er samfundet, der skal rydde op, hvis parternes frivillige fællesnævner får regler og bestemmelser på det her område, hvis det skal være udtryk for det niveau, der skal være gældende i Danmark.

Samfundet har et større ansvar, og vi har et ansvar for at reparere og rydde op og samle op. Derfor er det også meget naturligt, at samfundet kan have synspunkter, der rækker videre end den fællesnævner, de to parter kan nå frem til. Og det mener jeg er foreneligt med, at vi også i fremtiden lader arbejdsmiljølovgivningen virke på den måde, at den i høj grad er afhængig af, at arbejdsmarkedets parter fylder rammer ud. Det er der sandelig god brug for.

Jeg vil med det kendskab, jeg har til ordførerne for Kristeligt Folkeparti og CD, ikke lægge skjul på, at jeg nærer stærke forventninger om, at man, når det borgerlige forslag til vedtagelse ikke kan opnå et flertal, så kan gå med i den vedtagelse, som SF, Enhedslisten og regeringspartierne har lagt frem.

Jeg siger det bl.a. på grund af tonen i de indlæg, der har været her i dag. Jeg har ved tidligere lejligheder efterlyst CD's tidligere tale om det rare samfund, hvor man tilfældigvis også fokuserede meget på de to nævnte grupper, buschauffører og rengøringsassistenter. Og jeg synes, at de toner, der har været i indlægget i dag, gør, at min optimisme med hensyn til, at henholdsvis CD og Kristeligt Folkeparti vil tilslutte sig den vedtagelse, der er lagt frem fra bl.a. regeringspartierne side, fra SF og Enhedslisten.

Jeg vil sluttelig sige til CD's ordfører, fru Susanne Clemensen, at spørgsmålet om, hvorvidt staten, amter og kommuner bør gå foran, er et særdeles interessant spørgsmål. Og i dyb respekt, og, synes jeg, til forskel fra bl.a. Venstres ordfører i dag, vil jeg udvise en dyb respekt for det kommunale selvstyre og sige, at det er naturligvis i første omgang vores opgave at gå foran som statslig arbejdsgiver.

Finansministeren er optaget af, at vi med de muligheder, vi har for eksempelvis at skabe et mere afvekslende og udfordrende arbejdsliv, kunne kombinere løsningen af opgaver anderledes. Det kunne være rengøringspersonale, der også skulle varetage andre servicefunktioner end traditionelle rengøringsopgaver. Der er mange forskellige muligheder for at løse de her opgaver på en betydelig mere afvekslende og udfordrende måde.

Men der er én ting, som er meget central i den sammenhæng. Og det er ikke et spørgsmål om, om man er for eller imod udlicitering, men for hver gang, man udliciterer en skive af den samlede mængde af opgaver, bliver der jo færre opgaver tilbage at lave en variation over. Så derfor er der her en meget interessant sammenhæng, synes jeg.

Ja, vil jeg sige til fru Susanne Clemensen, regeringen bør som statslig arbejdsgiver naturligvis gå foran i forhold til det statslige personale. Og jeg er sikker på, at vi kan få en meget god dialog med de amtskommunale og kommunale arbejdsgivere om en tilsvarende satsning på det kommunale område.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Inden vi går over til ordførerne i anden omgang, er der korte bemærkninger. Hr. Knud Erik Kirkegaard har bedt om en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Først til arbejdsministeren: Som det fremgik af mit indlæg, erkender jeg naturligvis, at der fungerer et partsamarbejde omkring arbejdsmiljøet. Men det sker altså på trods af regeringens indsats, bestemt ikke på grund af regeringens indsats.

Så til statsministeren, der forsøger at holde liv i myten om, at herinde i Folketinget er der altså med hensyn til arbejdsmiljøet nogle partier, der er onde, og så er der nogle partier, der er gode. Det vil ikke lykkes for statsministeren at få den myte til at holde, for den er simpelt hen ikke rigtig.

Så kan jeg sige til statsministeren: Jeg forstod, at når statsministeren på et eller andet tidspunkt udskriver valg, så har det ikke det formål, at vi i Danmark skal have en anden regering. Synspunktet er ikke overraskende, og det tager vi naturligvis til efterretning, men valget kommer jo nok alligevel.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Og så er det fru Jette Gottlieb som ordfører.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg synes faktisk, at det har været en interessant debat, og jeg synes, det har vist sig, at det faktisk var væsentligt at rejse den på det her tidspunkt, også i den specifikke form, som vi gav den, og ikke som en bred arbejdsmiljødebat.

Om den har flyttet hegnspele, vil vise sig, når vedtagelserne skal til at udmøntes. En hoveddialog har jo været ført mellem venstrefløjen og partiet Venstre. Et resultat af debatten har været, at Venstre i hvert fald verbalt har tilsluttet sig konstateringen af, at der er problemer i arbejdsmiljøet på udliciterede områder, og at deres egen politik kan have uønskede konsekvenser.

Det karakteriserer jo faktisk alle de partier, der med magt eller indflydelse, centralt eller lokalt, har forestået udliciteringer i tidens løb. Eller som jeg kunne citere hr. Knud Erik Kirkegaard for at bekræfte hr. Ole Sohn i: Nu går vi kun ind for kloge udliciteringer. Tak for den melding.

Men vi har også fået konstateret, at Venstre og også De Konservative og Dansk Folkeparti står af, når det kommer til konkrete beslutninger, der skal ændre på arbejdsmiljøbetingelserne helt konkret ude i virkeligheden. Der står Venstre af, og de har gang på gang i den sammenhæng så henvist til, at vi kunne bare have støttet det forslag, som de lagde frem om udbudspolitik.

I den sammenhæng vil jeg godt minde om, at vi faktisk dengang sagde til forslaget, at vi også mente, at det var klogt at have sådan en, men vi tilføjede, at vi altså ikke kunne støtte et forslag, der i den grad lagde op til, at udlicitering i sit væsen betyder væsentlige muligheder for besparelse. Og det er lige præcis det element, der ligger i det.

For lige netop den brug af udliciteringerne, som ligger i, at man tror, at man kan få det dobbelte for den halve pris, er jo lige præcis det, der viser, at man er parat til at lade konkurrencen foregå på bekostning af arbejdsmiljøet. Og det er den politik, vi har konstateret resultaterne af. Det er deraf, vi har set, at der opstår de arbejdsmiljøproblemer i de eksempler, vi har nævnt, både på busområdet og på rengøringsområdet og også på alle de andre områder, nemlig i det øjeblik man udelukkende konkurrerer på de ansattes arbejdsvilkår.

I den ramme har det efter min mening vist sig, at vi har en konstaterbar forringelse af ar-

bejdsmiljøet. Og det er det, vi i dag har kunnet konstatere at der altså er nogle partier der vil gå ind helt konkret at prøve at sætte op imod, og så er der nogle andre partier, der kører på den overordnede debat og de pæne ord. Og det kommer man altså ikke nogen vegne med.

Ole Sohn (SF):

Jeg vil også starte med at takke for debatten. Jeg synes, den har været yderst interessant. Den har været interessant på det kerneområde, at spørgsmålet om betingelserne for udlicitering, for så vidt angår arbejdsmiljøforhold, bliver et væsentligt element i den kommende tids politiske debat.

Jeg synes, at det har været utrolig interessant at få Venstre frem. Nu har det været lidt vanskeligt at få nogle konkrete ting frem fra Venstre, for de skifter jo holdning sådan lidt efter lidt. Men det, vi har fået frem, er ...

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Vi vil gerne have lidt mere ro i salen.

Værsgo.

Ole Sohn (SF):

... at Venstre jo i denne her samling har valgt den taktik, at man går imod stort set alle konkrete initiativer på arbejdsmiljøområdet. Man er ikke undervejs kommet med selvstændige ændringsforslag til de konkrete lovforslag, men man kommer med uforpligtende beslutningsforslag – nogle er luft, og der er såmænd også enkelte konkrete forslag, som direkte vil forringe arbejdsmiljøet. Det vil man så kunne gå ud og bruge i valgkampen og sige: Jamen vi har fremsat det ene forslag efter det andet, og vi har haft dem til afstemning, og ingen af regeringspartierne eller SF eller venstrefløjen i det hele taget vil være med til at støtte dem. Men når det kommer til handling, er Venstre handlingslammede.

Og det bliver jo selvfølgelig et selvmål, hvis det står til troende – og jeg håber da, at statsministeren ikke agter at udskrive valg sådan lige her om hjørnet – for så får vi netop hele året til at drøfte det meget centrale element omkring udlicitering og arbejdsmiljø i den forbindelse med Venstre over en lang periode.

Det tror jeg vil være utrolig sundt, for derved kan man også få stillet Venstre til ansvar for den meget svingende kurs og derved også forsøge, når vi kommer til efterårets samling, at se, om Venstre vil være med til at omsætte denne sleske

tale – som andre har kaldt det – til konkrete handlinger.

Men jeg vil bare sige, også til regeringen, at den inspiration og de initiativer, som SF igen-nem en årrække er kommet med på arbejdsmil-jøområdet, agter vi at fortsætte. Vi vil også hen over sommeren i forbindelse med næste års fi-nanslov rejse en række krav, der på en endnu mere effektiv måde kan sætte skub i fremme af arbejdsmiljøet.

Jeg vil allerede her give det tilsagn, at jeg nok skal tage kontakt til Det Konservative Folkepar-ti, som har givet tilsagn om, at de gerne vil være med til at skaffe millioner af kroner til øget ar-bejdsmiljøforskning. Det er et spørgsmål, som SF jo har peget på flere gange, men at Det Kon-servative Folkeparti også vil støtte, er vi selvføl-gelig glade for.

Jeg vil her afslutningsvis gerne takke for de-batten og give regeringen det tilsagn, at vi vil fortsætte arbejdet med ikke bare i ord, men også i handling at være med til at konkretisere ar-bejdsmiljøpolitikken i tiden, der kommer.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det hr. Lars Løkke Rasmussen.

Og det ville være hensigtsmæssigt, hvis man fik noget mere ro i salen – af hensyn til arbejds-miljøet!

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg har ikke nogen intentioner om at forlænge debatten, men jeg må sige, at når man sidder og lytter til, hvordan der nu samles op på den, må man jo konstatere, at folk åbenbart møder op til det politiske arbejde med meget forudindfattede opfattelser.

Jeg mener sådan set, at der er fuldstændig symmetri på det operationelle plan mellem det forslag til vedtagelse, som regeringspartierne, SF og Enhedslisten har fremsat, og det, vi har fremsat. Spørgsmålet går alene på, om man skal tage sigte alene på de medarbejdere, der arbej-der på udbudte områder, eller om man derimod skal tage sigte på alle, der arbejder med at løse offentligt finansierede opgaver.

Så må jeg sige til statsministeren, som fabule-ter lidt over nødvendigheden af valg eller ej, at man måske også kunne være tilbøjelig til at nå den konklusion, at der ikke er nogen grund til at skifte regeringen ud. For vi har jo en god rege-ning, en selvgod regering. Der er jo megen selv-godhed knyttet til, at man stiller sig op her på ta-lerstolen og definerer, at der er nogle, der kerer

sig, og så er der andre, der ikke kerer sig, og at man påstår, at vi ikke vil være med til at skabe forpligtelser.

Med hensyn til det reelle spørgsmål, der så-dan set kunne flytte noget i denne her debat, nemlig den kommunale forpligtelse til at ind-tænke sociale klausuler, arbejdsmiljø, kvalitet og kvalitetsopfølgning i forbindelse med udbud for at nå det resultat, at man kun laver begavede udbud, må vi jo bare konstatere, at der vil rege-ringen ikke være med til at forpligte nogen som helst. Det bliver ved den tomme snak; magen til selvgodhed skal man lede længe efter.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er givetvis ikke så konstruktivt at fortsætte debatten, men jeg er nødt til at understrege, at man her fremsætter et forslag til vedtagelse fuldstændig uforpligtende uden at anvise, hvor-dan man vil konkretisere det, sætte det igennem, fordi man har fjernet det helt fundamentale, som er i det forslag til vedtagelse, som regeringen, SF og Enhedslisten har fremsat, som netop bygger på vedtagelser på finansloven, og som også har anvist midlerne til det. Deri ligger den helt fun-damentale forskel.

Det eneste nye, der er kommet frem i debatten i dag, og det vil selvfølgelig også blive husket, er, at Det Konservative Folkeparti har givet til-sagn om at støtte øget arbejdsmiljøforskning med millioner af kroner – så kan vi diskutere, hvor stort beløbet skal være – men det er det eneste konkrete. Ikke engang Venstre har på no-get som helst tidspunkt i dag givet tilsagn om at medvirke konkret til at løfte arbejdsmiljøet.

Det beslutningsforslag, hr. Lars Løkke Ras-mussen har brugt og gentaget gang på gang, er jo det, der hovedsagelig er bygget ind i L 172, og der glæder vi os jo til at se, om Venstre trykker på den rigtige knap, den grønne knap, når det forslag skal til tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Hr. Lars Løkke Rasmussen siger, at han ikke kan se forskel på de to forslag, vi skal stemme om om et øjeblik. Der er i hvert fald en meget, meget væsentlig forskel, som vi nu har brugt nogle ti-mer på at diskutere. Vi jo nødt til at fortælle hr. Lars Løkke Rasmussen, at der er den meget, me-get væsentlige forskel i det, at hvis man ikke kan stemme for den incitamentspakke, som regerin-gen har fremlagt, som får støtte af bl.a. SF og En-

hedslisten og sandsynligvis også Kristeligt Folkeparti, kan man ikke gennemføre det resterende. Og så er det, hr. Lars Løkke Rasmussen står heroppe og siger, bare varm luft.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 80 af Jette Gottlieb (EL), Bjarne Laustsen (S), Ole Sohn (SF) og Anders Samuelsen (RV) (se ovenfor) vedtoges med 59 stemmer (S, SF, CD, RV, EL og KRF), mod 8 (DF, Mogens Andreasen (UP) og Thorkild B. Fransgaard (UP)); 34 (V og KF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 81 af Lars Løkke Rasmussen (V), Knud Erik Kirkegaard (KF), Susanne Clemensen (CD) og Ole M. Nielsen (KRF).

Forslag til vedtagelse nr. V 82 af Thorkild B. Fransgaard (UP).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 213: Forslag til lov om arbejdsmiljøcertifikat til virksomheder og om statstilskud til virksomheder med certifikat.

Af arbejdsministeren (Ove Hygum).
(Fremsat 29/3 2001).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Carsten Hansen (S):

Efter denne lange holmgang omkring arbejdsmiljø og udlicitering skal vi over til det konkrete nu. Vi skal over til L 213, som jo handler om arbejdsmiljøcertifikat og tilskudsordning.

Jeg synes, det er et rigtig godt forslag, hvor vi jo viderefører aftalen i finansloven om incitamentspakken. Det er her, forskellen på Venstre og Socialdemokratiet er til stede, på regeringen

og den borgerlige opposition, for det er nemlig her, vi gør noget ved det.

Det er her, hvor vi tager fat i arbejdsmiljøcertificeringen, og her får virksomheder med et særlig godt arbejdsmiljø mulighed for at få et certifikat og slippe for den afgift, vi også har lavet. Vi flytter faktisk hegnspele på arbejdsmiljøområdet i de her år. Og her er en af de vigtige pæle i hele det gitter af pæle, vi flytter med i øjeblikket i forhold til at forbedre arbejdsmiljøet, og det her er en af de helt nye veje.

Når vi kigger på forudsætningerne for at få en certificering, må vi sige, at det er væsentligt for os, at der ikke er væsentlige arbejdsmiljøproblemer. Det er også væsentligt, at egenindsatsen – det er forudsætningen for, at det kan fungere – er i orden, og at den er på et højt niveau.

Det er også væsentligt, at man arbejder med noget andet end kun arbejdsmiljø. Der er også det rummelige arbejdsmarked, som jo ligger godt i tråd med hele den indsats, vi har gjort i de senere år: for det rummelige arbejdsmarked, for førtidspension og fleksjob, når folk er kommet til skade. Og her har vi hele forebyggelsesindsatsen med det rummelige arbejdsmarked og sundhedsfremme.

En anden ting, som for os i Socialdemokratiet er meget, meget vigtig, er, at medarbejderne skal inddrages i hele processen. Det er altså ikke bare en skueproces.

Som noget ganske nyt skal virksomhedens dokumentation vedrørende certificering også være offentlig tilgængelig, og en ting, vi også har diskuteret meget, er at give tilskud til små virksomheder, så de får et incitament til at blive certificeret. Der er jo 4.500 kr. i engangstilskud. Det betyder ikke så voldsomt meget for de store virksomheder, men det betyder meget for de små virksomheder.

Vi ser også nogle vigtige profileringsmuligheder for virksomhederne. Det er jo faktisk et arbejdsmiljømærke, vi indfører, og det bliver jo vigtigere og vigtigere ikke kun, hvad det er for en vare, man producerer, men også hvordan man producerer den, under hvilke forhold man producerer den, og om medarbejdernes arbejdsmiljø er i orden, når man producerer varen.

Vi lægger også vægt på, at de særlig belastede brancher faktisk også her kan slippe for arbejdsmiljøafgiften, hvis ellers de har et særlig godt arbejdsmiljø.

Vi kan sige, at modsat den borgerlige opposition vil vi gerne på det ene område her indføre brugerbetaling. Det er ikke normalt for os, men